

rolnicze abc

Nowe władze zmieniają politykę rolną

Czynsz z tytułu dzierżawy ziemi to stały dochód, a za sprzedaż pieniądze bierze się raz — z takiego m.in. założenia wychodzi obecny minister rolnictwa Krzysztof Jurgiel. Dlatego grunty z państwowego zasobu będą głównie dzierżawione. Agencja Nieruchomości Rolnych wznowiła przetargi w tym zakresie.

Dariusz Kucman

d.kucman@kurierpzasny.pl

Obrót państwową ziemią budził od dawna zastrzeżenia rolników. Wskazywali oni, że nie trafia ona do nich w uczciwych przetargach na powiększenie rodzinnych gospodarstw, lecz

w ręce m.in. cudzoziemców dokonujących transakcji za pomocą polskich pośredników. Było to nawet przedmiotem zorganizowanych protestów, które np. jeśli chodzi o północne Mazowsze, odbywały się w Makowie Mazowieckim.

Sprzedaż wstrzymana

Prawo i Sprawiedliwość zapowiadało, że po przejściu władzy będą zmiany w tym obszarze działalności państwa. Toteż wkrótce po zwyciężkach w wyborach parlamentarnych, zaprzysiężeniu nowego rządu, wstrzymano wszystkie przetargi w zakresie obrotu ziemią. 25 listopada Waldemar Humięcki, p.o. prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych, polecił wznowienie zawierania umów sprzedaży i dzierżawy, ale tylko z kandydatami wyłonionymi w wyniku przeprowadzonych przetargów, co do których nie jest wymagane uzyskanie szczególnego pełnomocnictwa szefa ANR.

„Działania te są spowodowane troską o prawidłowe rozdysponowanie Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz zabezpieczenie interesów gospodarstw rodzinnych, opartych na własnej pracy rolników i członków ich rodzin” — napisała w komunikacie Agencja.

Po przeanalizowaniu dokumentacji, 4 grudnia ANR ogłosiła, że wznowia przetargi ograniczone na dzierżawę gruntów, natomiast nadal będą wstrzymane przetargi na ich sprzedaż.

No chyba, że chodzi o zbycie ziemi na rzecz byłych właścicieli lub ich następców prawnych, których wcześniej zawiadomiono o przeznaczeniu nierucho-

mości do sprzedaży. Wyjątkiem jest tutaj także sprzedaż działek przeznaczonych na inwestycje, parki technologiczne, parki przemysłowe, centra biznesowo-logistyczne, składy magazynowe, nowoczesne budownictwo mieszkaniowe, obiekty sportowo-rekreacyjne lub nieruchomości w strefach ekonomicznych. W tym ostatnim przypadku chodzi o możliwość powstawania miejsc pracy. Nie podlega wstrzymaniu również przekazywanie nieruchomości samorządom i rozdysponowywanie będących w zasobie lokali mieszkalnych.

Podstawą dzierżawa

„Inne czynności niż wyżej wymienione będą mogły być realizowane po zaakceptowaniu przedłożonego, szczegółowego uzasadnienia co do potrzeby ich dokonania” — czytamy w komunikacie ANR. Jak w nim wskazano, przetargi na dzierżawę ziemi wznowiono ze względu na chęć umożliwienia jej uprawy w nowym roku i zabezpieczenia przed ewentualnym przejściem przez osoby nieuprawnione, m.in. bezumownych użytkowników.

O polityce w zakresie obrotu ziemią mówił też podczas zeszłotygodniowej, pierwszej konferencji prasowej minister rolnictwa Krzysztof Jurgiel. Nie ukrywał, że w najbliższych latach podstawą gospodarowania ziemią będzie dzierżawa rolna, bo opłaty z tego tytułu przynoszą stały,

wieloletni dochód, a zbyć ziemię można tylko raz.

Zgodnie z informacją szefa resortu, jest przygotowywana ustawa o moratorium (czasowym wstrzymaniu) na zakup państwowej ziemi. Ma ono obowiązywać do 5 lat, począwszy od 1 maja 2016 r. — Do tego czasu nie wprowadzimy sprzedaży nieruchomości rolnych. Zakończone zostaną tylko te procesy, które mogą spowodować skutki odszkodowawcze — wyjaśnił Jurgiel.

Warto dodać, że na koniec III kwartału br. w dzierżawie pozostawało ponad 1 mln hektarów gruntów, czyli ok. 74 proc. wszystkich znajdujących się w zasobie ANR. W 2014 r. przeciętny czynsz dla nowych umów dzierżawy wynosił 801 zł/ha.

Ustawa do zmiany

Zmiany obejmą także przyjętą w sierpniu ustawę o kształtowaniu ustroju rol-

nego, którą nowe władze uznały za bubel prawny. Być może będzie to nowelizacja, a być może powstanie całkiem nowy akt prawny. Ta obecna ustawa miała w życie wejść od 1 stycznia 2016 r., ale posłowie komisji rolnictwa już opowiedzieli się za przesunięciem tego terminu na 1 maja, a ma to też zrobić Sejm. To da ministerstwu czas na przygotowanie nowych przepisów.

Ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego jest bardzo ważna, bo ma przeciwdziałać wykupowi ziemi rolnej przez cudzoziemców oraz spekulacji gruntami rolnymi. Przypomnijmy, że 1 maja 2016 r. upływa obowiązujący od 2004 r. okres ochronny na zakup polskiej ziemi przez cudzoziemców; obcokrajowcy będą więc mogli nabywać w Polsce grunty rolne bez specjalnego pozwolenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Niepokój o wykup polskiej ziemi przez obcokrajowców to jeden z powodów rolniczych protestów, również tego w Makowie Mazowieckim w 2013 roku. Zdjęcia Dariusz Kucman

Kolejne działania resortu

Obecnie w ministerstwie trwają też intensywne prace nad ustawą o ubezpieczeniu upraw i zwierząt. Minister Jurgiel zapowiedział także w najbliższym czasie aktywność na arenie międzynarodowej w zakresie Wspólnej Polityki Rolnej i rozwiązywanie problemów na rynkach trzody chlewnej oraz mleka. Przypomniał o planach konsolidacji instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo żywności oraz utworzenia Agencji Rozwoju Obszarów Wiejskich, która w sposób kompleksowy zajmowałaby się rozwojem tych terenów. Agencja miałaby charakter instytucji płatniczo-programowej.

Szef resortu rolnictwa ma w planach także przejmowanie od samorządów kolejnych szkół rolniczych (obecnie jest organem prowadzącym dla 45 zespołów szkół) oraz odzyskanie kontroli nad wojewódzkimi ośrodkami doradztwa rolniczego (obecnie podlegają sejmikom województw) i „uzdrowienie” ich sytuacji.

Naszym Czytelnikom
i Współpracownikom
składamy najserdeczniejsze
życzenia, szczęśliwych i radosnych
Świąt Bożego Narodzenia
oraz wszelkiej pomyślności
i sukcesów w nadchodzącym
2016 roku.

Zespół redakcji

rolnicze abc

Przez ostatnie 10 lat polska wieś bardzo się zmieniła

Jeden PROW się skończył, drugi zaczyna

Rozmowa z Dariuszem Kaczmarem, zastępcą dyrektora Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Olsztynie.

— **Pana zdaniem polska wieś pięknieje?**

— Myślę, że odwiedzając polską wieś można odpowiedzieć sobie jasno na to pytanie. Wystarczy porównać, jak wszystko wyglądało przed akcesją, a jak wygląda teraz. Przez ostatnie 11 lat nastąpiły duże zmiany. Początki wykorzystywania środków unijnych sięgają czasów jeszcze przed akcesją. Umożliwił to przedakcesyjny program SAPARD. Uczestniczyłem w tym procesie od samego początku, czyli od 2000 roku, kiedy to powstały regionalne oddziały Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Wtedy rolnicy przekonani byli bardziej do korzystania z kredytów preferencyjnych z dopłatą agencji, niż do składania wniosków o dotacje.

— **Z czego to wynikało?**

— Wydaje mi się, że wynikało to z braku zaufania do tej całkowicie nowej formy po-

zyskiwania środków. Ludzie nie wierzyli, że można dostać coś za darmo. Nie byli przyzwyczajeni do tworzenia planów inwestycyjnych i opracowywania projektów. Agencja przekonywała, że wszystko jest do zrobienia i na licznych spotkaniach uczyliśmy przygotowywania wniosków. Przywiązywaliśmy dużą wagę do działań promocyjnych i edukacyjnych.

Skorzystanie z wcześniejszych środków dało rolnikom już zupełnie inny obraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Beneficjenci zrozumieli, że potrzebna jest praca związana z planowaniem. Trzeba było zdecydować, w jakich branżach jest szansa na rozwój, co jest priorytetowe dla rozwoju działalności i jakie rodzaje produkcji rozwijać.

Po 11 latach korzystania ze środków unijnych rolnicy są już przygotowani i wiedzą,

czego chcą. Wiedzą gdzie i jak korzystać z pomocy. Do dyspozycji mają specjalistów doradczających i pomagających w przygotowaniu wniosków i biznesplanów. Samo skorzystanie z PROW, nauczyło beneficjentów wielu rzeczy. Teraz już większość wie, że można ubiegać się o dotacje na więcej niż jedno działanie. Mówię tu o programach rolniczych (związanych z ochroną różnych gatunków zwierząt i roślin) oraz na rozwój swojego gospodarstwa rolnego.

— **Jak ocenia pan mijającą perspektywę PROW 2007-2013**

— Wykorzystano wszystkie dostępne środki. Prowadzony cały czas monitoring pozwalał realokować (red. przesunąć) środki do tych obszarów, które cieszyły się największym zainteresowaniem. W ten sposób odpowiadano na istniejące potrzeby.

Fot. ARiMR

— Skorzystanie z wcześniejszych środków dało rolnikom już zupełnie inny obraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Beneficjenci zrozumieli, że potrzebna jest praca związana z planowaniem. Trzeba było zdecydować, w jakich branżach jest szansa na rozwój, co jest priorytetowe dla rozwoju działalności i jakie rodzaje produkcji rozwijać — mówi Dariusz Kaczmar, zastępcą dyrektora Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Olsztynie

— **Czyli można powiedzieć, że pewne inwestycje były po prostu popularniejsze?**

— Niektóre inwestycje były łatwiejsze do przeprowadzenia w gospodarstwach naszego województwa. Dużo środków zainwestowano w rozwój usług w ramach działania związanego z różnicowaniem działalności na terenach wiejskich. Wszyscy urlopowicze znają popularną agroturystykę na wsiach, która mogła się rozwinąć właśnie dzięki temu programowi. Na wsiach pojawiły się liczne punkty usługowe, jak na przykład zakłady naprawcze, czy choćby salony fryzjerskie. Pozwoliło to rozszerzyć źródła dochodu i stworzyć wiele nowych miejsc pracy. Poza tym popularnością cieszyło się działanie umożliwiające start młodym rolnikom oraz działanie umożliwiające przeprowadzenie inwestycji w gospodarstwach. Obniżyła się średnia wieku gospodarzy i został odnowiony park maszynowy. Gospodarstwa stały się nowocześniejsze. Lepiej wyposażone i zorganizowane.

— **Ile łącznie wydano w naszym województwie pieniędzy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich?**

— W naszym województwie łącznie wypłacono ponad 3,3 miliarda złotych.

— **Jak wypadamy na tle innych województw?**

— Wysokość pomocy współfinansowanej z UE, udzielonej przez ARiMR w latach 2002-2015, w przeliczeniu na gospodarstwo rolne powyżej 1 ha, plasuje nas na drugim miejscu w kraju. W przeliczeniu na 1 gospodarstwo rolne (o powierzchni pow. 1 ha) jest to kwota 327,95 tys. zł. Natomiast kwoty wypłaconej pomocy w ramach PROW 2007-2013 stawiają nas na siódmym miejscu w Polsce.

— **Czy mógłby pan opowiedzieć o takim modelowym wykorzystaniu środków unijnych przez warmińsko-mazurskich rolników?**

— Każde województwo charakteryzuje się własną specyfiką, potrzebami i możliwościami. W naszym regionie największym zainteresowaniem cieszyły się dotacje na zakup nowych ciągników, sprzętu rolniczego, urządzeń do produkcji roślinnej i zwierzęcej. Zakupiono ponad 2 200 ciągników, w gospodarstwach przybyło ponad 12,5 tysiąca maszyn, narzędzi i urządzeń do produkcji rolniczej. Wybudowano i zmodernizowano ponad 200 budynków produkcyjnych (chlewni, obór i innych budynków gospodarczych). Oprócz dotacji, no i oczywiście dopłat bezpośrednich (I Filar), rolnicy korzystali ze wsparcia dla podejmujących

działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego w ramach programów rolnośrodowiskowych (np. wsparcie rolnictwa ekologicznego, ochrona gleb i wód, zagrożonych gatunków zwierząt i roślin). Takich gospodarstw w naszym województwie mamy ponad 10 tys. Kolejnym wsparciem dla gospodarstw rolnych była dopłata do obszarów o niekorzystnych warunkach do prowadzenia działalności rolniczej (ONW). Korzysta z nich ponad 32 tys. rolników.

— **Czy dużo pieniędzy wykorzystano na działalność okołorolniczą?**

— W zasadzie możemy tu mówić głównie o dwóch działaniach z PROW 2007-2013: „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” i „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”. W ramach tych działań wypłaciliśmy ponad 200 mln złotych i utworzonych zostało ponad 1000 miejsc pracy.

— **Czy każda gmina w naszym województwie skorzystała z PROW?**

— Na pewno na mapie naszego województwa nie ma czarnych dziur. Z każdej gminy, czy to rolnicy, czy przedsiębiorcy, ubiegali się o wsparcie finansowe z PROW 2007-2013 i taką pomoc otrzymali.

Jeżeli chodzi o dotacje dla

**Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
na rzecz województwa warmińsko-mazurskiego
wypłaciła w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013
ponad 3,3 miliarda złotych.**

*Wszystkim Mieszkańcom naszego regionu
życzymy pięknych, rodzinnych i radosnych
Świąt Bożego Narodzenia,
a w nadchodzącym 2016 roku zdrowia,
dostatku i poczucia szczęścia.
Niech wszelkie inwestycje przynioszą zadowalające plony!*

**Dyrekcja i pracownicy
Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Regionalnego ARiMR
www.arimr.gov.pl**

gmin, to takie projekty wdrażane były przez Urząd Marszałkowski.

— **Ile pieniędzy przeznaczono w nowym Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 dla Warmii i Mazur?**

— W chwili obecnej znamy ogólną kwotę dla całego kraju. Ta kwota to 13,5 mld euro. Nie wiemy jaki procent tych środków w udziale przypadnie naszemu województwu.

— **Czy zostały już uruchomione nabory wniosków z nowego PROW 2014-2020?**

— Obecnie kończymy kontraktację umów i rozliczanie środków finansowych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Z nowego PROW 2014-2020 już zostało uruchomionych kilka działań, m.in.: płatność dla obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania, dopłaty do rolnictwa ekologicznego, płatności rolnośrodowiskowo-klimatyczne, zalesianie i tworzenie terenu zalesionego, premie dla młodych rolników, działanie na rozwój i modernizację gospodarstw rolnych.

Od 1 grudnia do 30 grudnia 2015 r. w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa trwa nabór wniosków o przyznanie pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi i ich rozwój”. Jest to pewnego rodzaju kontynuacja pomocy rozdzielanej przez ARiMR w ramach działania „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej”, które finansowane było z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

— **Gdzie osoby zainteresowane mogą zdobyć informacje?**

— Zapraszamy wszystkich zainteresowanych wsparciem finansowym na naszą stronę internetową — www.arimr.gov.pl. Dostępna jest infolinia — 800 380 084 — uruchomiona specjalnie dla osób zainteresowanych dotacjami. Zapraszamy również do biur powiatowych oraz oddziału regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Rozmawiał Michał Krawiel
m.krawiel@gazetaolsztynska.pl

REKLAMA

Podsumowanie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 w województwie warmińsko-mazurskim

Nazwa działania	Udzielone wsparcie (mln zł)
Ułatwianie startu młodym rolnikom	153,30
Modernizacja gospodarstw rolnych	441,28
Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej	53,64
Odtworzenie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzenie instrumentów zapobiegawczych	170,96
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	72,68
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	135,11

Łączna kwota wsparcia działań inwestycyjnych w woj. warmińsko-mazurskim wynosi ok. **1 026 995 000 zł.**

Działanie PROW	Liczba beneficjentów ogółem	Wypłacona kwota PROW 2007-13 ogółem (mln zł)
Renty strukturalne	821	386,74
Korzystanie z usług doradczych	4 651	12,68
Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności	3 235	4,87
Grupy producentów rolnych	88	53,61
ONW	32 230	784,77
Program rolnośrodowiskowy	9 200	892,83
Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne	1 184	166,24

Łączna kwota wsparcia wypłaconego w ramach działań nieinwestycyjnych (łącznie z zobowiązaniami z lat poprzednich) w woj. warmińsko-mazurskim wynosi ok. **2 301 740 000 zł.**

Warmińsko-Mazurski Oddział Regionalny ARiMR w Olsztynie,
ul. św. Wojciecha 2, tel. 89 521 09 20, e-mail: warminsko_mazurski@arimr.gov.pl, www.arimr.gov.pl

REKLAMA

ROL-MAX skup słomy, siana
Wioleta Klimkowska

- odbiór własnym transportem
- przy dużej ilości możliwość własnego załadunku
- płatność gotówką lub przelewem

Tel. 510-47-17-17; 500-841-716

531715otbr-a-L

INFORMACJE, PORADY I OGŁOSZENIA

z branży rolniczej

→ ZAJRZYJ NA [WWW.rolniczeabc](http://www.rolniczeabc)

507915otbr-a-L

1715otbp-d-M

Kukurydza

Przegrana bitwa z suszą?

Tegoroczna susza była wyjątkowo dotkliwa. Mieliśmy do czynienia z suszą meteorologiczną, glebową oraz rolniczą. Przyczyniła się ona do znacznych strat w plonie wszystkich roślin uprawnych, w skrajnych przypadkach doprowadziła do całkowitej utraty plonów.

Anna Rogowska
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Deficyt wody w 2015 roku był blisko 300 proc. wyższy niż w wieloletnim. Uprawę, która szczególnie ucierpiała z powodu niedoborów wody była kukurydza. Przypuszcza się, choć nie ma jeszcze oficjalnych danych, iż średnio w skali kraju plony były niższe o ponad 30 proc. w porównaniu z ubiegłym rokiem.

Późna wiosna, a potem brak wody

Pogoda w tym roku zdecydowanie nie sprzyjała producentom kukurydzy. Wydłużona zima i wiosenne przymrozki opóźniły siew. Wiosną w wielu regionach kraju pojawiły się duże wahania temperatur. Przez cały sezon mieliśmy do czynienia

z znacznym deficytem wody. Kondycja roślin już wiosną pozostawiała wiele do życzenia, gdyż warunki nie gwarantowały udanego startu i odpowiedniego wytworzenia systemu korzeniowego. Później było już tylko gorzej. W lipcu w niektórych częściach Polski były plantacje bardzo silnie dotknięte przez suszę, gdzie rośliny nie przekraczały 0,5 m wysokości i prawie całe zaschły, można było jednak znaleźć pola z roślinami o pełnym wzroście również z objawami niemal całkowitego bądź częściowego zasychania, jak również pola o zróżnicowanym stopniu uszkodzenia wegetatywnych i generatywnych organów przez niedobór wody i silną operację promieni słonecznych.

Susza spowodowała szarozielone przebarwienia liści i ich niedorozwój. Liście zaczęły się zwijać, a następnie zamierały. Kukurydza wykształciła drobne i słabo ziarnione kolby — rośliny przestały dostarczać składniki pokarmowe do ziarniaków znajdujących się na szczytach kolb — to reakcja obronna na długotrwałą suszę. Jej skutkiem było także zaburzenie procesu pylenia, gdyż znamiona wychodziły z opóźnieniem z liści okrywających kolbę w momencie, gdy wiecha przestawała już pylić.

Odmiany o podwyższonej tolerancji na suszę

Efektom tegorocznej suszy była znaczna obniżka plonów. Zdolność odmian kukurydzy do radzenia sobie

W tym sezonie można było znaleźć pola kukurydzy o pełnym wzroście również z objawami niemal całkowitego bądź częściowego zasychania. Fot. Dariusz Kucman

z okresami suszy to największe wyzwanie dla hodowców. Suszy często towarzyszą wysokie temperatury. Takie ekstremalne warunki bezpośrednio wpływają na obniżenie plonów kukurydzy w każdej fazie rozwoju. Z taką sytuacją mieli do czynienia wszyscy producenci kukurydzy w naszym kraju.

W tych skrajnych warunkach z dużym deficytem wody dobrze sprawdziły się odmiany o podwyższonej tolerancji na wysokie temperatury i suszę (heat and drought — HD).

Mocniejszy system korzeniowy

Odmiany HD to propozycja dla tych producentów, którzy chcą zabezpieczyć swoje zbiory i maksymalnie zredukować straty spowodowane niedoborami wody i wysokimi temperaturami. Posiadają one silny i głęboki system korzeniowy, który zapewnia roślinie dostęp do odpowiedniej ilości wody w okresie wykształcania się ziaren nawet w bardzo suchych warunkach.

Silny i dobrze rozwinięty system korzeniowy to gwarancja dostatecznej stabilności rośliny, a także odpowiedniej ilości wody i substancji odżywczych pobieranych podczas całego okresu wegetacji. Dzięki zwiększonej ilości włosków korzeniowych zapewnia on roślinie lepsze i skuteczniejsze wchłanianie wody i składników pokarmowych podczas całego okresu wegetacji, co jest szczególnie

ważne w okresie wykształcania się ziaren oraz w latach suchych i upalnych, czyli w warunkach stresowych.

Jedynie dobrze rozwinięty system korzeniowy i silna łodyga, odporna na złamania spowodowane działaniem wiatru i innych czynników są w stanie zapewnić roślinie stabilność oraz dostęp do wody i substancji odżywczych podczas całego okresu wegetacji, a to bezpośrednio przekłada się na efekt plonowania.

Susza spowodowała szarozielone przebarwienia liści i ich niedorozwój. Liście zaczęły się zwijać, a następnie zamierać

Efektywniej pochłanianie energii świetlnej

Odmiany HD cechują się także wydajniejszą fotosyntezą, gdyż charakterystyczne ułożenie liści w ciągu dnia, w którym kąt pomiędzy liśćmi a łodygą wynosi od 30 do 60 stopni, a światło słoneczne pada na liście pod kątem prostym, podnosi efektywność przebiegu procesu. Dzięki temu większość liści pochłania maksymalną ilość energii świetlnej niezależnie od pozycji słońca w ciągu dnia. Wówczas aktywność fotosyntezy osiąga swoje ma-

ksimum. Maksymalna aktywność fotosyntezy oznacza maksymalną asymilację związków organicznych, która z kolei jest podstawą uzyskania wysokich plonów.

Ważna dobra synchronizacja kwitnienia

Kolejną cechą tego typu odmian jest lepsza, w porównaniu z tradycyjnymi odmianami, synchronizacja kwitnienia — wiecha i kolba rozwijają się w tym samym czasie, co przekłada się na lepsze zapylanie kolb, czyli zwiększenie ilości ziaren.

To zalety, które świadczą o przewadze mieszańców o podwyższonej tolerancji na wysokie temperatury i suszę. W tym roku na przykład odmiana HD: DKC 3939 w doświadczeniach łanowych prowadzonych przez producenta plonowała średnio na poziomie 9,8 t/ha przy wilgotności 23,7 proc. Maksymalny plon w tych trudnych warunkach to 13,8 t/ha przy wilgotności 22,5 proc.

Producenci, którzy zdecydowali się na jej uprawę mieli więc powody do zadowolenia z tego wyboru.

Korzystając z tegorocznych doświadczeń warto rozważyć wybór odmian typu HD, by maksymalnie ograniczyć straty w plonie spowodowane deficytem wody i wysokimi temperaturami. Jest to tym ważniejsze, że meteorolodzy ostrzegają, iż okresy suszy w naszej strefie klimatycznej będą występowały znacznie częściej niż dotychczas.

GDZIE NAS SZUKAĆ?

REDAKCJA I REKLAMA
Anna Uranowska
tel. (89) 539 74 73
fax (89) 539 76 20
a.uranowska@rolniczeabc.pl
www.rolniczeabc.pl

rolnicze abc

Następne wydanie
13 stycznia 2016
Zapraszamy

OGŁOSZENIA DROBNE

Praca

dam pracę

PRACA w gospodarstwie,
667-899-381.

Rolnictwo

zwierzęta hodowlane

!! Skup bydła - atrakcyjne ceny, 511-206-962.

!! Skup bydła rzeźnego.
BYKPOL, 690-944-688.

! BYDŁO, maciory, knury
kupię - gotówka 731-751-429.

KUPIĘ konie, krowy, 606-655-378.

SKUP bydła, 695-980-564.

SKUP koni i bydła rzeźnego, eksportowego, 606-954-202.

SKUP koni i bydła, 782-237-910.

maszyny rolnicze

DOJARKI -montaż, 504-93-64-90

KUPIĘ:CIĄGNIKI, maszyny, tel.787-915-626

ciągniki

KUPIĘ ciągniki, 502-646-575.

produkty rolne

PSZENICA, pszenżyto, owsie inne, kupię 502-541-006.

PRODUKUJEMY

- Mieszanki paszowe pełnoporcjowe
- Mieszanki paszowe uzupełniające
- Mieszanki witaminowo-mineralne
- Koncentraty białkowe

FERM-PASZ

Przedsiębiorstwo
Produkcji Pasz FERM - PASZ sp. j.
09-130 Baboszewo, ul. Spółdzielcza 3
tel.fax 23 661 10 13, 23 661 18 93,
e-mail biuro@fermpasz.pl

GWARANTOWANA JAKOŚĆ

DDGS, nawozy
węgiel, EKOGROSZEK
Śrutę, otręby, wysłodki, melasa,
lizawki dla bydła, drożdże paszowe

Infolinia 800 11 90 90

www.fermpasz.pl

Zmiany personalne Nowi szefowie rządowych agencji

Skład Kierownictwa Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, od lewej: podsekretarz stanu Rafał Romanowski, sekretarz stanu Jacek Bogucki, podsekretarz stanu Ewa Lech, minister Krzysztof Jurgiel, sekretarz stanu Zbigniew Babalski, podsekretarz stanu Ryszard Zarudzki Fot. MRiRW

Zmiana władzy przyniosła spodziewane roszady personalne na kierowniczych stanowiskach w rolniczej administracji.

Dariusz Kucman
d.kucman@kurierpzasny.pl

Jeśli chodzi o ministerstwo rolnictwa, szef tego resortu Krzysztof Jurgiel zebrał zespół najbliższych współpracowników w składzie: Zbigniew Babalski, Jacek Bogucki (w randze sekretarzy stanu) oraz Ewa Lech, Rafał Romanowski i Ryszard Zarudzki (w randze podsekretarzy stanu). Pełniącym obowiązki prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych został Waldemar Humięcki, pochodzący z Ciechanowa doktor nauk rolniczych, związany z ANR niemal od momentu jej powstania (przez półtora roku był nawet jej wiceprezesa).

Z kolei pełniącym obowiązki prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa uczyniono Daniela Obajtka, dotychczasowego wójta gminy Pcim (woj. małopolskie), który miał się wyróżniać właśnie w pracy samorządowej. Co trzeba jednak podać, ma on postawione prokuratorskie zarzuty przyjęcia łapówki i wkrótce zasiądzie na ławie oskarżonych (sprawa toczy się przed sądem w Sieradzu), ale zdaniem krajowych władz, są one bezpodstawne.

Agencją Rynku Rolnego decyzją premier Beaty Szyd-

ło pokieruje p.o. prezesa Anna Gut, wieloletni pracownik ARR, z doświadczeniem także z ARiMR oraz Kancelarii Prezydenta RP. A p.o. prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego została Janina

Pszczołkowska, będąca od czerwca 2008 r. I zastępcą prezesa KRUS.

W komunikatach podawano, że p.o. szefów rządowych agencji i KRUS mają pełnić te role do czasu powołania prezesów.

REKLAMA

**Sukces tkwi
w IDEALNIE
DOPASOWANYCH
SKŁADNIKACH**

REKLAMA

HYUNDAI WYPRZEDAŻ ROCZNIKA 2015 OFERTA SPECJALNA DLA ROLNIKÓW

i30
Upust do 8000 zł
+ Odkup 2000 zł

Tucson
Upust do 9000 zł
+ Odkup 2000 zł

i20
Upust do 7000 zł
+ Odkup 2000 zł

WYSOKI UPUST + PREMIA ZA ODKUP

Wielka Przesiadka

Nadszedł najlepszy moment na zakup nowego samochodu. Skorzystaj z wysokiego upustu na nowoczesne modele Hyundai z rocznika 2015, a jeśli zdecydujesz się zostawić w rozliczeniu swój obecny samochód, niezależnie od jego marki, otrzymasz dodatkową premię za odkup. Nie czekaj. Taka okazja może się nie powtórzyć.

Hyundai Daszuta,
Olsztyn-Jaroty, ul. Boenigka 34 c
tel./fax 89 541-84-66, adauto@hyundai.pl www.daszuta.hyundai.pl

HYUNDAI NEW THINKING.
NEW POSSIBILITIES.

Promocyjny upust oraz promocyjna oferta premii do ceny odkupu używanego samochodu przy zakupie nowego samochodu marki Hyundai, modeli i10, i20, i30, i40, Tucson z roku produkcji 2015 obowiązuje do odwołania lub wyczerpania zapasów. Prezentowana oferta nie łączy się z ofertą dla wybranych grup zawodowych oraz z ofertą dla firm, ale nie wyłącza innych promocji Dealera. Propozycja nie jest ofertą w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego. Szczegóły oferty i programu gwarancyjnego, w tym wyłączeń gwarancji, dostępne są u Autoryzowanych Dealerów Hyundai. Średni poziom spalania paliwa w cyklu mieszanym dla zaprezentowanych modeli Hyundai i20, i30, Tucson wynosi odpowiednio: od 3,6 do 6,7 l/100 km (i20 5-drzwiowy), 3,8 do 6,8 l/100 km (i30 hatchback), od 4,6 do 7,6 l/100 km (Tucson), średnia emisja CO₂ wynosi od 94 do 155 g/km (i20 5-drzwiowy), od 99 do 158 g/km (i30 hatchback), od 119 do 177 g/km (Tucson).

524215otbr-a -C

Saletrosan[®]26

N(S) 26(13)

2:1 to najefektywniejszy stosunek azotu do siarki.

Tak idealnie dopasowane składniki to podstawa wzrostu plonów, którą zapewni **Saletrosan[®]26**:

- zawartość azotu całkowitego 26% (19% w formie amonowej, 7% w formie azotanowej) oraz 13% siarki w formie siarczanowej (SO₃ – 32,5%),
- granulacja między 2-6 mm pozwala na równomierny i daleki wysiew nawozu,
- siarka zawarta w nawozie **Saletrosan[®]26** zapewnia wysoką efektywność azotu oraz uodparnia uprawy od początku wiosennej wegetacji.

To wiosną decydujesz o sukcesie swoich plonów.

e-mail: nawozy@grupaaazoty.com
nawozy.eu
AGROLIDER

AUTORYZOWANY DYSTRYBUTOR

agrochem
Dobre Miasto

Agrochem Spółka z o.o.
Ul. Spichrzowa 13, 11-040 Dobre Miasto
tel. 89/615 18 61, fax 89/615 18 62
www.agrochemdm.pl

Zasady, które warto przestrzegać

Jakość wieprzowiny

Wieprzowina jest jednym z najczęściej konsumowanych mięs na całym świecie i wciąż odnotowuje się wzrost jej spożycia. Najwięcej wieprzowiny jedzą Europejczycy, a wśród nich Niemcy, Hiszpanie, Duńczycy, Polacy i Holendrzy. Zaraz za Europejczykami, pod względem konsumpcji w przeliczeniu na osobę, plasują się obywatele Chin.

mgr inż. Barbara Skowronek,
WMODR
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Potrawy uzyskiwane z wieprzowiny często stanowią istotny element kultury i tradycji kulinarnej wielu narodów.

Wieprzowina jest częścią naszej tradycji

Mięso wieprzowe wymieniane jest jako surowiec do wyrobu tradycyjnych dań i produktów. Służy ono do produkcji słynnych szyniek. Warto tu wymienić szynkę szwarcwaldzką (Niemcy), szynkę parmeńską (Włochy) czy jamón serrano (Hiszpania), której znane jest kilka tysięcy rodzajów. Ponadto, wiele tradycyjnych europejskich kielbas robionych jest z wieprzowiny, w tym chorizo, salami, fuet. Bez bekonu nie można by mówić także o tradycyjnym brytyjskim śniadaniu.

Szacuje się, że najczęściej spożywanym przez Polaków mięsem jest właśnie wieprzowina (60 proc. spożycia). Smakosze polskiej kuchni jednym tchem mogliby wymienić potrawy, które wydawałoby się, odwiecznie królują na polskich stołach, czyli golonkę, kotlet schabowy, polędwiczki, żeberka, boczek, kielbasy.

Czy dobre mięso musi zawierać tłuszcz?

Jeszcze do niedawna byliśmy „bombardowani” informacjami o szkodliwości jedzenia mięsa czerwonego ze względu na wysoki poziom cholesterolu. Czym jest cholesterol? To związek z grupy steroli, niezbędny składnik wielu podstawowych substancji, bez których nasz organizm nie mógłby funkcjonować.

Zmniejszenie otluszczenia spowodowało także zmniejszenie się zawartości tłuszczu śródmięśniowego — czynniki te są ze sobą bardzo ściśle powiązane. Spowodowało to częściowe pogorszenie się jakości mięsa poprzez obniżenie jego smakowitości i kruchości. Mięso bez tłuszczu śródmięśniowego po obróbce termicznej jest suche i twarde. Wiedzą o tym wszyscy, którzy przygotowywali z niego potrawy. Nośnikiem smakowitości jest bowiem tłuszcz śródmięśniowy tworzący tzw. marmurkowatość mięsa.

Najlepiej nie przekraczać 58 proc.

Większość programów hodowlanych nie jest nastawionych na doskonalenie mięsności. Mięsność osiągnęła już wysoki poziom i nie należy jej zwiększać. W Polsce średnia mięsność tuczników wynosi ok. 55-56 proc. W Danii i innych krajach skandynawskich, gdzie tuczniki mają powyżej 60 proc. mięsa, mięso stało się niesmaczne i powoli zaczyna zwracać się uwagę na zwiększenie zawartości tłuszczu śródmięśniowego u tuczników. Należy bardziej skupić się na cechach jakościowych mięsa, a nie na mięsności. W celu otrzymania mięsa wysokiej jakości producenci żywca powinni przestrzegać zasad gwarantujących jego dobrą jakość. Do nich należy wykorzystanie odpowiednich ras świń i właściwe ich użytkowanie, przestrzeganie prawidłowego żywienia oraz długość okresu transportu i sposobu uboju.

Krzyżowanie międzyrasowe, na przestrzeni lat, miało na celu m.in. zyskanie wysokiego udziału mięsa w tuszy. Z poziomu 54,8 procent w 2009 roku mięsność wzro-

sła do poziomu około 57 procent w 2014 roku. W ciągu ostatnich lat trwał trend do obniżania zawartości tłuszczu w tuszy. Ale wiemy, że aby mięso miało wysokie walory smakowe konieczna jest zawartość tłuszczu śródmięśniowego. Optymalnym poziomem mięsności okazał się poziom 57-58 proc.

Wpływ rasy na udział mięsa w tuszy

Rasy świń hodowanych podzielone są na dwie grupy — rasy mateczne, wykorzystywane do przygotowywania wyjściowego komponentu żeńskiego do dalszych krzyżeń; oraz rasy ojcowskie wykorzystywane jako komponent męski w różnych wariantach krzyżowania międzyrasowego. Do matecznych należą rasy polska biała zwisłoucha, wielka biała polska, złotnicka biała, złotnicka pstra i puławska. Rasy rodzime mają przewagę nad pozostałymi ponieważ przez wiele pokoleń przystosowywały się do naszych warunków środowiskowych, do klimatu, sposobu żywienia i metod hodowlanych.

Wybierając komponent ojcowski należy zwrócić uwagę na wysoki udział mięsa w tuszy, szczególnie w najbardziej wartościowych i cenionych miejscach — szynce i polędwicy, oraz szybkie tempo wzrostu. Istotne znaczenie mają także mała zawartość tłuszczu w mięsie i odpowiednio cienka warstwa słoniny oraz wysokie przyrosty dzienne przy niskim zużyciu paszy. Jakość mięsa długo pogarszał „gen stresu”, którego nośnikiem była rasa Pietrain. Intensywne prace genetyczne nad udoskonalaniem wyeliminowały ten gen i jego skutki (mięso PSE — blade, miękkie i wodniste).

Zachowanie dobrostanu przyniesie dobre efekty

Najważniejszym jest odpowiednie pasza, łatwy dostęp do karmideł i poidel. Dobry stan techniczny chlewni i odpowiednie zaopatrzenie w wentylację pozwoli zapobiegać urazom, zabezpieczyć odpowiednią wymianę po-

W Polsce średnia mięsność tuczników wynosi ok. 55-56 proc. W Danii i innych krajach skandynawskich, gdzie tuczniki mają powyżej 60 proc. mięsa, mięso stało się niesmaczne i powoli zaczyna zwracać się uwagę na zwiększenie zawartości tłuszczu śródmięśniowego u tuczników. Fot. Anna Uranowska

wietrza, ograniczyć zawartość gazów szkodliwych oraz poprawić warunki zoohigieniczne. Częste przeganianie zwierząt w nieodpowiedni sposób, to także stres dla zwierząt. Należy to robić umiejętnie stosując odpowiednie klatki przepędowe.

Świnie należy odżywiać nie żywici

Dieta dla zwierząt musi być zbilansowana pod względem białka i energii. Bilans energetyczno-białkowy oraz mineralno-witaminowy decyduje o jakości mięsa. Koniecznym warunkiem dobrego wykorzystania białka i aminokwasów z paszy jest odpowiednio wysoka zawartość energii metabolicznej w dawce pokarmowej, istotna jest forma ich podania.

Zbyt duży udział energii powoduje odkładanie się tkanki tłuszczowej a zmniejsza się odkładanie białka. Jeżeli energii w paszy dostarczymy za mało — wpłynie ona na jakość mięsa. Pszenica, jęczmień i kukurydza to dobre źródła energii. Po odpowiednim zbilansowaniu energii bilansujemy

białko, zawierające odpowiednią ilość aminokwasów. Śrutę sojową, rzepakową, wysłodki z buraków cukrowych, młoto browarniane — zawierają nie tylko odpowiednie białko, ale są także źródłem potrzebnych witamin.

Białko jest najdroższym składnikiem dawki pokarmowej, ale jego nieodpowiednie podawanie wpływa na pogorszenie jakości mięsa i obniża efektywność wykorzystania pasz. Najważniejszymi aminokwasami, które ograniczają wydajność trzody są lizyna, metionina z cystyną, treonina i tryptofan.

Płeć decyduje o jakości wieprzowiny

Łoszki są mniej otluszczone niż wieprzki, ich tusze w porównaniu z wieprzami są dłuższe, mają większą powierzchnię „oka” polędwicy i większy udział szynki i mięsa w tuszy, ale wolniej rosną. Wieprzki z kolei mają skłonność do przetłuszczania, ale szybciej rosną, lepiej wykorzystują paszę, cechuje je większa mięsność. Knurki charakteryzują się nieco gor-

szymi wskaźnikami wydajności rzeźnej oraz możliwością występowania w mięsie i tłuszczu niepożądanego zapachu samczego.

Stres w transporcie i przed ubojem

Należy zwrócić uwagę na łagodne traktowanie zwierzęcia przed sprzedażą i ubojem. Świnie przewożone nawet na krótkie odległości, ale i przy krótkim czasie odpoczynku przedubojowego mają większą tendencję do wytwarzania mięsa wadliwego typu PSE. Z kolei jeśli zwierzę jest długo transportowane i odpoczynek przed ubojem nie jest wystarczający stres może wpływać na zużycie zasobu glikogenu i ATP.

Czas trwania głodówki przedubojowej nie powinien być zbyt długi, aby nie dochodziło do zużycia własnych materiałów zapasowych. Czas ten powinien wynosić dla trzody od 12 do 18 godzin. W określaniu długości trwania głodówki należy wziąć pod uwagę czas trwania transportu.

W-M ODR

*Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku*

Życzy
Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Olsztynie

Zachęta do uczestnictwa w systemach jakości

Producenci rolni poprzez uczestnictwo i realizację działań w wybranym systemie jakości mogą otrzymywać wsparcie finansowe. Na działania „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” przeznaczono w nowym Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich 21 mln euro ze środków EFRROW. Razem z pieniędzmi z budżetu krajowego pula środków wynosi łącznie 33 004 179 euro.

Już od 1 grudnia 2015 r. do 29 stycznia 2016 r. można składać wnioski na w/w działania w oddziale terenowym Agencji Rynku Rolnego, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę wnioskodawcy. „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” w PROW 2014-2020 wdrażane będzie przez dwa poddziały:

— wsparcie dla nowych uczestników systemów jakości, które ma na celu zwiększenie uczestnictwa rolników w unijnych i krajowych systemach jakości,

— wsparcie na przeprowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych, obejmujące wsparcie akcji w zakresie informacji i promocji produktów wysokojakościowych podejmowanych przez uczestników systemów jakości, tj. przez zespoły promocyjne składające się co najmniej z dwóch producentów.

3 lata refundacji

Wsparcie dla nowych uczestników systemów jakości obejmuje wsparcie na przystępowanie do systemów jakości. Przystępowanie do uczestnictwa w systemie jakości wiąże się z ponoszeniem dodatkowych kosztów, wynikających z potrzeby wprowadzenia niezbędnych zmian w gospodarstwie oraz poddaniu go niezbędnym kontrolom, zgodnie z określonymi standardami systemu. Wsparcie ma charakter motywacyjny i ma na celu ułatwienie prowadzenia produkcji w nowych warunkach, wymaganych przez określony system jakości. Wsparcie ma na celu także umożliwienie pokrycia dodatkowych kosztów produkcji do momentu, kiedy będą one odzwierciedlone w wyższych cenach produktów na rynku. Pomoc ma formę refundacji, w okresie 3 lat od przystąpienia do systemu jakości.

Pomoc przyznawana jest rolnikowi aktywnemu zawodowo, który uczestniczy w systemach jakości, wytwarza produkty, przeznaczone bezpośrednio lub po przetworzeniu do spożycia przez ludzi oraz spełnia określone warunki.

Aby skorzystać z pomocy należy wytwarzać produkty:

a) których nazwy zostały wpisane do rejestru gwarantowanych tradycyjnych specjalności, o którym mowa w art. 22 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 343 z 14.12.2012, str. 1) lub rejestru chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych, systemu ochrony nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych wyrobów winiarskich,

b) objęte systemem rolnictwa ekologicznego, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylającym rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz. Urz. UE L 189 z 20.07.2007, str. 1, z późn. zm.), lub

c) objęte systemem ochrony nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych wyrobów winiarskich, o których mowa w części II tytule II rozdziale I sekcji 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1308/2013”, lub

d) integrowanej produkcji roślin w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2015 r. poz. 547), lub

e) zgodnie ze specyfikacją i standardami systemu „Jakość Tradycja”, lub

f) zgodnie ze specyfikacją i standardami systemu „Quality Meat Program”, lub

g) zgodnie ze specyfikacją i standardami systemu „Pork Quality System”, lub

h) zgodnie ze specyfikacją i standardami systemu „Quality Assurance for Food Products” — „Tuszki, elementy i mięso z kureczaka, indyka i młodej polskiej gęsi owsianej”, lub

i) zgodnie ze specyfikacją i standardami systemu „Quality Assurance for Food Products” — „Kulinarnie mięso wieprzowe”, lub

j) zgodnie ze specyfikacją i standardami systemu „Quality Assurance for Food Products” — „Wędliny”.

Wysokość pomocy, uzależniona jest od systemu jakości w którym uczestniczy rolnik. Maksymalne roczne stawki wsparcia wynoszą przez 3 kolejne lata:

a) 3 200 zł / rok — w przy-

padku wytwarzania produktów wpisanych do rejestru gwarantowanych tradycyjnych specjalności, rejestru chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych, systemu ochrony nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych wyrobów winiarskich,

b) 3 000 zł / rok — w przypadku systemu rolnictwa ekologicznego,

c) 2 750 zł / rok — w przypadku systemu integrowanej produkcji roślin,

d) 1 470 zł / rok — w przy-

padku systemu „Jakość Tradycja”,

e) 2 386 zł / rok — w przypadku systemu „Quality Meat Program”,

f) 1 700 zł / rok — w przypadku systemu jakości „Pork Quality System”,

g) 2 000 zł / rok — w przypadku systemu jakości „Quality Assurance for Food Products”.

Dla grupy producentów też

„Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętr-

nym” obejmujące wsparcie akcji w zakresie informacji i promocji produktów wysokojakościowych podejmowanych przez uczestników systemów jakości. Pomoc może być przyznana zespołowi promocyjnemu, którego członkowie uczestniczą w wytwarzaniu produktu rolnego lub środka spożywczego przeznaczonego do spożycia przez ludzi wytwarzanego w ramach systemów jakości, o których mowa w art. 16 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 1305/2013. Wy-

sokość wsparcia wynosi 70 proc. kosztów kwalifikowanych poniesionych w celu przeprowadzenia działań promocyjnych. W zakresie wyboru operacji preferowani będą wnioskodawcy, którzy nie otrzymali wsparcia w ramach „Działania informacyjne i promocyjne” objętego PROW 2007-2013. Kryteria wyboru będą uwzględniać założoną przez wnioskodawców efektywność zaplanowanych działań promocyjnych.

Oprac. mgr inż.

Barbara Skowronek, WMODR

REKLAMA

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

2014 - 2020

Jeżeli jesteś aktywnym zawodowo rolnikiem i uczestniczysz w systemach jakości, złóż wniosek o przyznanie pomocy w ramach poddziałania „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości”

Wnioski można składać w dniach od 1 grudnia 2015 r. do 29 stycznia 2016 r. w siedzibie OT ARR.

Pomoc jest udzielana w formie refundacji poniesionych kosztów:

- kontroli po której wydawany jest stosowny certyfikat,
- składki na rzecz grupy producentów,
- zakupu specjalistycznych publikacji,
- zakupu pułapek feromonowych, barwnych i lepowych w przypadku IP.

Wsparcie będzie udzielane w okresie 3 lat od przystąpienia do systemu jakości.

Szczegółowe informacje w siedzibach OT ARR oraz na stronie internetowej Agencji Rynku Rolnego

www.arr.gov.pl

25 lat
wspieramy sektor
rolno-spożywczy

Telefoniczny Punkt Informacyjny
22 661 72 72

Żywność o właściwościach funkcjonalnych

Czy są metody kształtowania wartości dietetycznej mięsa wieprzowego?

Produkty żywnościowe pochodzenia zwierzęcego charakteryzują się wysoką zawartością składników pokarmowych i odgrywają ważną rolę w żywieniu człowieka. Stanowią istotne źródło energii, białka i tłuszczu. Ponadto dostarczają witaminy, szczególnie z grupy A, D i B oraz wiele składników mineralnych o wysokim stopniu przyswajania.

dr inż. Ewa Szramko, UWM
w Olsztynie
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Jednym z ulubionych gatunków mięs Polaków jest wieprzowina, a jej konsumpcja ma podłoże w tradycji i przyzwyczajeniach kształtowanych przez wiele pokoleń. Jest mięsem prostym w przyrządzaniu, mięsem dla każdego, niezależnie od zasobności portfela.

Zła dieta przyczyną chorób cywilizacyjnych?

Według danych Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej (IE-RIGŻ) szacuje się, że spożycie wieprzowiny w Polsce w 2014 r. wyniosło 38,5 kg na osobę. To oznacza wzrost o 3 kg w porównaniu z rokiem wcześniejszym i zmianę spadkowej tendencji, która nastąpiła w ciągu ostatnich lat. Dla porównania mięso wołowe, przede wszystkim ze względu na wysoką cenę, w naszym kraju jest rzadko wybieranym mięsem (poniżej 2 kg na mieszkańca w ciągu roku).

Równocześnie jednym z najbardziej odczuwalnych trendów w konsumpcji żywności jest dążenie do ograniczenia spożycia tłuszczów ogółem i nasyconych kwasów tłuszczowych, cholesterolu oraz sodu. Jest to efekt wzrostu poziomu wiedzy o żywieniu i zdrowiu człowieka. Nieprawidłowo zbilansowana dieta jest czynnikiem etiologicznym (red. czynnik wywołujący chorobę) wielu zaburzeń

metabolicznych (miażdżyca, nadciśnienie, otyłość, hiperlipidemia — podwyższony poziom frakcji cholesterolu i trójglicerydów) i rozwoju na tym podłożu różnych chorób dietozależnych, objętych wspólnym terminem „choroby cywilizacyjne” (cukrzyca typu 2, choroba niedokrwienności serca, niektóre nowotwory). Według wielu badań tzw. dieta typu zachodniego, o nadmiernej podaży energii, bogata w tłuszcze nasycone i cholesterol, uboga jednocześnie w tłuszcze nienasycone, włókno pokarmowe, antyoksydanty jest jedną z ważnych przyczyn rozwoju chorób cywilizacyjnych, których występowanie w krajach rozwiniętych gospodarczo w XXI wieku nabrało cech epidemii.

W poszukiwaniu poprawy jakości

W ślad za tymi poglądami podążają prace naukowe, badające możliwości poprawy jakości produktów pochodzenia zwierzęcego (mięso, jaja, mleko), w kierunku wytwarzania surowców o niższej zawartości tłuszczu i cholesterolu, zmiany proporcji składników lipidowych w mięsie oraz możliwości wzbogacania żywności w dodatkowe składniki o działaniu prozdrowotnym, np. naturalne przeciwutleniacze, składniki mineralne czy inne składniki biologicznie aktywne.

Nowoczesne metody żywienia zwierząt, z uwzględnieniem

ich różnorodnych możliwości genetycznych, w połączeniu z wiedzą z zakresu żywienia człowieka i profilaktyki zdrowotnej mogą przyczynić się do tworzenia żywności, która będzie mogła, oprócz dostarczania podstawowych składników pokarmowych, wykazywać działanie prewencyjne i prozdrowotne.

Żywność o właściwościach funkcjonalnych

W literaturze można znaleźć kilka definicji żywności funkcjonalnej, zależnie od kraju i instytucji, która je ustala. Niewątpliwie założenia i początek badań nad żywnością o właściwościach funkcjonalnych dał Japończyk już w połowie lat 80. Została ona opisana wówczas jako żywność o określonej przydatności zdrowotnej (FOSHU — food for specified health use). Następnie zagadnienia te wzbudziły zainteresowanie w USA i Europie. Jedną z definicji żywności funkcjonalnej mówi, że żywność może być uznana za funkcjonalną, jeżeli udowodniono na podstawie reprezentatywnych badań naukowych jej korzystny, ponad efekt odżywczy, wpływ na poprawę stanu zdrowia oraz samopoczucia i/lub zmniejszenie ryzyka chorób. Jednocześnie musi przypominać swoją postacią żywność tradycyjną i wykazywać swoje, prozdrowotne działanie, gdy jest spożywana zwyczajowo z dietą. Nie może też

mieć postaci kapsułek lub tabletek. Definicja ta została zawarta w dokumencie końcowym (1999 r.) programu badawczego FUFOS — Functional Food Science in Europe.

Do najczęściej spotykanych zmodyfikowanych produktów pochodzenia zwierzęcego należą jaja, mleko i mięso o zwiększonym udziale wielonienasyconych niezbędnych kwasów tłuszczowych lub zmodyfikowanym składzie mineralnym, np. zwiększenie zawartości jodu i seleniu w jajach i mleku, a także wołowina wzbogacona o sprzężony kwas linolowy (CLA — conjugated linoleic acid)), przez co produkty te nabierają cech żywności funkcjonalnej.

W profilaktyce i leczeniu wielu chorób przydatna jest żywność funkcjonalna o obniżonej zawartości cholesterolu, niskosodowa, niskoenerygetyczna, wysokobłonnikowa, wzbogacona w kwasy tłuszczowe n-3, n-6, fitosterole, witaminy antyoksydacyjne i inne naturalne przeciwutleniacze oraz składniki mineralne, szczególnie żelazo, potas, magnez, wapń, jod i selen, a także żywność o charakterze pre-, pro- i synbiotyku.

Działanie żywności funkcjonalnej polega między innymi na obniżaniu poziomu cholesterolu całkowitego i jego niskocząsteczkowej frakcji (LDL, tzw. „złego cholesterolu”), trójglicerydów, a także wzmacnianiu układu odpornościowego i przywracaniu właściwego działania układu pokarmowego.

Znaczenie modyfikowanych składników dla zdrowia ludzi

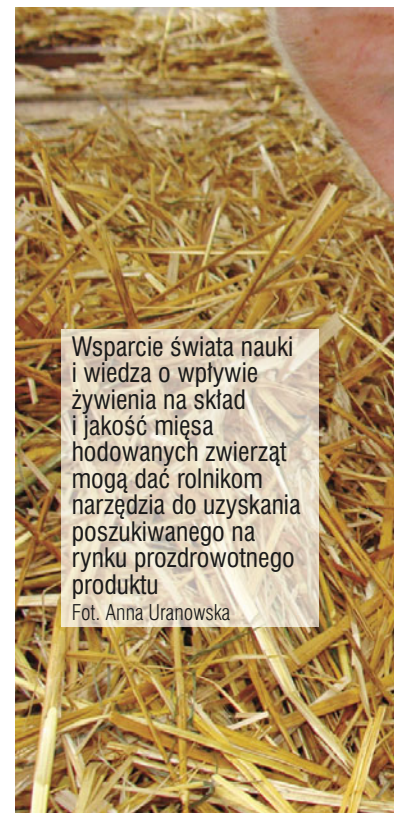
Tłuszcze są ważnym składnikiem pokarmowym, mimo to w prawidłowej diecie nie powinny przekraczać 30 proc. zapotrzebowania energetycznego, a w przypadku chorób układu krążenia, cukrzycy, nadwagi czy dyslipidemii należy ograniczyć ich ilość do 20-25 proc. energii ogółem.

Niezbędne nienasycone kwasy tłuszczowe nie są syntetyzowane przez organizm zwierząt i ludzi, muszą być więc dostarczone z pożywieniem. Należą do nich między innymi kwas linolowy (omega-6) i kwas -linolenowy (omega-3). Na szczególną uwagę zasługują również kwas eikozapentaenowy — EPA oraz dokosaheksaenowy — DHA, a także sprzężony kwas linolowy CLA.

W świetle badań naukowych korzystny wpływ na wartość dietetyczną mięsa można osiągnąć poprzez żywienie zwierząt mieszankami zawierającymi naturalne dodatki paszowe.

Omawiane kwasy tłuszczowe i ich pochodne mają pozytywny wpływ na szereg procesów metabolicznych w organizmie. Wiele badań epidemiologicznych wskazuje, że kwasy tłuszczowe należące do rodziny n-3 przyczyniają się do zmniejszenia ryzyka wystąpienia chorób sercowo-naczyniowych między innymi poprzez obniżenie poziomu triacylogliceroli i podwyższenie poziomu cholesterolu frakcji HDL w osoczu.

Bardzo istotnym aspektem są wzajemne proporcje nienasyconych kwasów tłuszczowych. Obecnie ocenia się, że w codziennej diecie w krajach wysoko rozwiniętych stosunek kwasów n-6/n-3 może wynosić 15/1, a nawet więcej. Podczas, gdy w szeroko pojętej profilaktyce zdrowotnej i leczeniu prawidłowa proporcja n-6/n-3 powinna wynosić mniej niż 4:1. Z wielu analiz wynika, że większość spożywanych przez ludzi produktów

Wsparcie świata nauki i wiedza o wpływie żywienia na skład i jakość mięsa hodowanych zwierząt mogą dać rolnikom narzędzia do uzyskania poszukiwanego na rynku prozdrowotnego produktu

Fot. Anna Uranowska

żywnościowych charakteryzuje się niewłaściwym bilansem kwasów n-3 i n-6, tzn., że ilość kwasów n-6 jest wyższa, co jest zjawiskiem niekorzystnym dla zdrowia.

Jak zmieniać wartości dietetyczne mięsa?

Jakość i skład chemiczny mięsa są uwarunkowane wieloma czynnikami środowiskowymi i genetycznymi. Jednym z czynników środowiskowych jest sposób żywienia zwierząt. W świetle badań naukowych korzystny wpływ na wartość dietetyczną mięsa można osiągnąć poprzez żywienie zwierząt mieszankami zawierającymi naturalne dodatki paszowe.

Jednym z takich naturalnych dodatków może być związek organiczny, naturalnie występujący w organizmie — betaina. Jak wynika z dotychczas przeprowadzonych badań krajowych i zagranicznych, betaina charakteryzuje się szerokim spektrum działania, między innymi jest uważana za związek o charakterze lipotropowym (red. uaktywniającym przemianę tłuszczową). W licznych doświadczeniach na tucznikach obserwowano u zwierząt otrzymujących betainę zmniejszenie otluszczenia tuszy i wzrost zawartości chudego mięsa, a także korzystne zmiany w profilu kwasów tłuszczowych, czego konsekwencją był wzrost udziału nienasyconych kwasów tłuszczowych.

Najczęstszą jednak metodą poprawy walorów dietetycznych mięsa wieprzowego jest włączanie do dawki pokarmowej zwierząt olejów roślinnych, a także rybich, bogatych w jedno- i wielonienasycone kwasy tłuszczowe, które są wykorzystywane

Co to jest żywność funkcjonalna?

Żywność może być uznana za funkcjonalną, jeżeli udowodniono na podstawie reprezentatywnych badań naukowych jej korzystny, ponad efekt odżywczy, wpływ na poprawę stanu zdrowia oraz samopoczucia i/lub zmniejszenie ryzyka chorób. Jednocześnie musi przypominać swoją postacią żywność tradycyjną i wykazywać swoje, prozdrowotne działanie, gdy jest spożywana zwyczajowo z dietą.

Nie może też mieć postaci kapsułek lub tabletek.

Przeprowadzone badania

W ostatnim czasie interesująca technologia produkcji i przetwórstwa wieprzowiny funkcjonalnej została opracowana na Wydziale Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego oraz w Instytucie Genetyki i Hodowli Zwierząt Polskiej Akademii Nauk w Jastrzębcu, przy udziale Polskiego Związku Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „Polsus”, w ramach projektu Biożywność. Według prof. Agnieszki Wierzbickiej, współkierującej projektem, mięso i wyroby produkowane w nowej technologii mają o 40 proc. mniejszą kaloryczność, zawierają o połowę mniej soli oraz dodatkowe antyoksydanty i więcej tłuszczów nienasyconych kosztem zmniejszenia ilości nasyconych kwasów tłuszczowych. Są to produkty projektowane specjalnie dla konsumentów, którzy — ze względu na nadmierną otyłość, nadciśnienie, miażdżycę etc. — potrzebują mięsa, które będzie się charakteryzowało podwyższonymi wartościami odżywczymi i prozdrowotnymi.

Aby uzyskać taką wieprzowinę, na etapie produkcji zwierzęcej, tuczniki otrzymywały paszę, w skład której wchodzi naturalne siemię lniane oraz składniki mineralne, w tym selen organiczny. Istotną sprawą jest, aby następnie, na etapie przetwórstwa właściwie postępować, żeby uzyskaną podczas chowu podwyższoną wartość odżywczą ochronić przed wpływem niekorzystnych zmian autooksydacji tłuszczu, w tym wielonasyconych kwasów tłuszczowych, witaminy E itp. Jeden etap bez drugiego istnieć nie może, ponieważ występują tu oddziaływania ścisłej wzajemnej zależności.

przez organizm zwierzęcy w procesach syntezy własnej tkanki tłuszczowej lub do syntezy długocząściowych kwasów tłuszczowych, takich jak kwas: arachidonowy (AA), EPA i DHA. Bogatym źródłem wielonienasyconych kwasów tłuszczowych wykorzystywanym w żywieniu zwierząt gospodarskich są także nasiona roślin oleistych: lnu, rzepaku, słonecznika, wiesiołka, produkty uboczne przemysłu olejarskiego np. makuch rzepakowy oraz ziarno kukurydzy.

Kwas linolowy (n-6) występuje w większych ilościach w oleju słonecznikowym i sojowym. Mniejsze ilości tego kwasu znajdują się w oleju rzepakowym. W typowych dawkach dla świń występują przede wszystkim kwasy tłuszczowe n-6, natomiast kwasy tłuszczowe n-3 (np. -linolenowy) stwierdza się w mniejszej ilości (analogicznie do produktów spożywczych u ludzi). W praktycznym żywieniu stosuje się więc oleje roślinne w różnych kombinacjach ilościowych i jakościowych. Pozwala to na modyfikację składu kwasów tłuszczowych tłuszczu zapasowego i śród-

mięśniowego, której celem jest zwiększenie udziału nienasyconych kwasów tłuszczowych kosztem ograniczenia udziału niepożądanych kwasów nasyconych. Korzystny wpływ na profil kwasów tłuszczowych w mięsie tuczników żywionych mieszkami z dodatkiem oleju rybnego i olejów roślinnych został potwierdzony w wielu badaniach.

W porównaniu z mięsem przeżuwaczy, tkanka mięśniowa zwierząt monogastrycznych charakteryzuje się znacznie niższym udziałem CLA-sprężonego kwasu linolowego. Dlatego podejmowane są badania mające na celu ocenę możliwości zwiększenia udziału CLA w mięsie wieprzowym, poprzez stosowanie w diecie świń dodatku preparatów CLA. Z reguły suplementacja taka powoduje zwiększenie CLA w składzie tłuszczu mięsa, zmianom tym towarzyszy jednak niekorzystne z punktu widzenia zdrowia człowieka zwiększenie udziału kwasów nasyconych kosztem kwasów jednonienasyconych.

Podsumowanie

Zgodnie z zaleceniami żywieniowymi dieta człowieka

powinna być urozmaicona i składać się z różnorodnych produktów spożywczych. Obecność na rynku żywności o właściwościach funkcjonalnych, prozdrowotnych daje dużą możliwość wzbogacania diety zalecanej w profilaktyce i leczeniu tzw. chorób cywilizacyjnych.

W podsumowaniu należy także stwierdzić, że opisane powyżej działania poprawiają wartość dietetyczną, lecz z drugiej strony mogą wpływać niekorzystnie na wartość technologiczną i właściwości sensoryczne mięsa oraz możliwości ich przechowywania. Należy pamiętać, iż wielonienasycone kwasy tłuszczowe są bardziej podatne na utlenianie, a niektóre z metabolitów tego procesu mają niekorzystny wpływ na zdrowie człowieka. Z tego powodu, wielu autorów podkreśla, że ważne jest znalezienie równowagi w ramach, której można ingerować w skład żywności. Jednocześnie istnieje potrzeba monitorowania i wyjaśniania ewentualnego wpływu spożywania takich produktów na zdrowie człowieka.

Literatura jest dostępna u autora.

REKLAMA

PAKIET USŁUG DLA ROLNIKÓW

Bezpieczeństwo i Zaufanie!

Kredyty dla osób prowadzących gospodarstwo rolne. Kredyt pod dopłaty rolnicze!

Kredyt pod dopłaty nawet

75%

kwoty dopłaty z ARiMR

1 RATA

Kredyt pod dopłaty rolnicze

- Spłata jednorazowa po otrzymaniu dopłat
- Finansujemy także zakupy ziemi z ANR

F

Nisko oprocentowane kredyty ratalne

- Na podstawie faktur za ostatnie 12 m-cy
- Hektara przeliczeniowego

✓

Linia Kredytowa AGRO

- Rachunek ROR Agro z możliwością dostępu do specjalnej linii kredytowej.
- Kwota linii nawet 100 000 zł

- Finansujemy inwestycje rolnicze
- Wspomagamy nowoczesnych rolników
- Jesteśmy Parterem Polskiej Wsi
- Współdziałamy dla Twoich korzyści

Twoja KASA

SKOK RAFINERIA

Instytucja finansowa przyjazna Rolnikom

* O szczegóły oferty zapytaj Doradcę Kredytowego SKOK "Rafineria"

Działdowo

tel. 23 697 55 07

Mława

tel. 23 654 01 41

Nidzica

tel. 89 625 37 43

Olsztyn

tel. 89 527 77 21

Nowe Miasto

Lubawskie

tel. 56 474 21 35

www.skokrafineria.pl

368315otbr-a-0

AGROFILM® Silobale® Siloflex® FOLPOL

Silobale® AGROFILM® Siloflex®

jest wielowarstwową folią produkowaną wyłącznie z najlepszej jakości surowców dzięki temu zapewnia odpowiednie zakiszenie i przechowywanie sianokiszonek przez okres 12 miesięcy. Wysokiej jakości folia tworzy warstwę ochronną, zabezpiecza przed działaniem promieni UV, niskimi temperaturami, a także dostępem powietrza.

Parametry folii:

- zewnętrzna strona klejąca
- 5-warstwowa
- stabilizowana filtrem UV
- kolor: biały
- rozciągliwość do 300%
- grubość 25 mikronów
- wydajność rolki 24-26 balotów
- wymiary: 500 mm x 1800 mm (60 szt./paleta), 750 mm x 1500 mm (40 szt./paleta)
- gwarancja 12 miesięcy

Folia Silobale® doskonale zachowuje się na wszystkich typach rolniczych owijarek. Gwarantuje minimalne zużycie, wysoką jakość pakowania i niskie koszty inwestycyjne, a przede wszystkim uzyskanie sianokiszonki o wysokich parametrach żywieniowych. Taśma do zaklejania balotów 95 mm x 12 m.

Posiadamy w sprzedaży siatkę rolniczą

Robert Barczyk 501-735-130

Marcin Kowalczyk 515-029-755

Anna Siek 512-172-022

Patrik Zieleźnicki 515-029-763

Biuro – tel./fax 48 (22) 757 80 88, tel. 757-32-15

WE DWOJE

Drodzy Czytelnicy, rubrykę naszą dedykujemy wszystkim poszukującym swojej drugiej połowy wśród osób mieszkających lub chcących zamieszkać na terenach wiejskich. Jak zamieścić swój anons lub wysłać list? Wystarczy wypełnić i wysłać zamieszczony poniżej kupon, w którym należy napisać hasło ogłaszającego się (np. KAWALER Z MAZUR) i numer rubryki. W tym wydaniu jest to numer 53/2015. Należy też pamiętać, by do listu załączyć znaczek pocztowy za 1,75 zł. Ogłoszenia są bezpłatne, ale muszą być napisane na kuponie zamieszczonym poniżej. Listy związane z naszą rubryką, należy wysłać na adres redakcji: „Rolnicze ABC”, ul. Tracka 5, 10-364 Olsztyn, z dopiskiem: We dwoje. W razie pytań zapraszamy do kontaktu telefonicznego pod numerem 89 539 76 48. Następne wydanie kącika matrymonialnego w „Rolniczym ABC” 13 stycznia 2016 roku. **Jadwiga Gliniewicz**

Panowie

WE DWOJE NR 53/2015

**PONIŻEJ 30 LAT
MIŁY KAWALER**

(24/174/74) Dobrze zbudowany, z poczuciem humoru, o dobrym sercu, poznam miłą panią do 35 lat, z okolic Iławy.

**W WIEKU 31-45 LAT
CZTERDZIESIOLATEK**

(40/178/75) Wolny, bez nałogów, kawaler, niezależny finansowo i mieszkaniowo, niekarany, pragnę poznać panią w podobnym wieku, szczupłą, z okolic Olsztyna.

JAROSŁAW

42-letni kawaler, bez nałogów i zobowiązań, na rencie, wykształcenie zawodowe, poznam panią w wieku do 43 lat. Cel — przyjaźń lub stały związek.

SAMOTNY Z MAZUR

Wolny, kawaler, niekarany, bez nałogów, niezależny finansowo i mieszkaniowo, pozna panią szczupłą, z okolic Olsztyna. Cel — stały związek.

**W WIEKU 46-60 LAT
Z OKOLIC OSTROŁĘKI**

(55/186) Kawaler, mieszkający na wsi, o dobrym charakterze, niepalący, wykształcenie średnie, samotny, poszukujący przyjaźni, a może czegoś więcej. Poznam uczciwą panią w wieku 48-53 lata, z okolic Ostrołęki.

RENCISTA

(55/173/80) Uczciwy, z poczuciem humoru, wolny, bez zobowiązań, z własnościowym M, poznam panią do 60 lat, z okolic Bartoszcza.

NIEZALEŻNY

(57/172/85) Spokojny, bez nałogów, bez zobowiązań, lubię sport i spacer, jestem zmotoryzowany, poznam panią do 55 lat, domatorkę z okolic Olsztyna lub Ostródy.

DOMATOR

59-letni, wysoki, szczupły, bez zobowiązań, niezależny finansowo i mieszkaniowo, optymistą, pozna panią z okolic Olsztyna.

**POWYŻEJ 60 LAT
SZCZERY Z NIDZICY**

Średniego wzrostu, średniej budowy ciała, stały dochód, zmotoryzowany, niezależny mieszkaniowo, niepalący, cenię szczerość, pracowitość, prawdomówność, jestem czuły, opiekuńczy. Jeśli czujesz się samotna — napisz do mnie.

WOLNY

(61/170/72) Niezależny finansowo i mieszkaniowo, niekarany, bez zobowiązań, uczciwy, domator, samotny, pozna panią samotną, chętnie posiadającą działkę ogrodniczą.

WDOWIEC

(63/160/72) Bez nałogów i zobowiązań, niezależny finansowo, lubi prace w ogrodzie, pozna panią z okolic Olsztyna.

„ZŁOTA RĄCZKA”

(66/178/94) Na emeryturze, zmotoryzowany, wykształcenie średnie, poznam panią na dalsze lata w jesieni życia. Może razem już spędzimy sylwestra.

Panie
**W WIEKU 31-45 LAT
MIŁA**

Niezależna mieszkaniowo i finansowo, o spokojnym usposobieniu, pozna pana o dobrym sercu, miłego, sympatycznego, wolnego. Mogę zmienić miejsce zamieszkania. Numer telefonu ułatwi kontakt.

**W WIEKU 46-60 LAT
ROZWIEDZONA**

48-letnia blondynka szczupła, atrakcyjna pozna pana do lat 55 z okolic Olsztyna. Cel — przyjaźń lub stały związek.

WDOWA Z MAŁOPOLSKI

Po pięćdziesiątce, wysoka, miła, sympatyczna, uczciwa, pozna pana w wieku do 60 lat, wolnego, sympatycznego, niepalącego. Cel — przyjaźń lub stały związek.

Z OKOLIC KOLNA

55-letnia, jestem wdową, niezależną finansowo, bardzo lubię przyrodę, spacer, bardzo dokucza mi samotność, pragnę poznać pana do lat 62, z okolic Olsztyna lub Biskupca Reszelskiego.

SZCZUPŁA

(55/165) Wdowa, pozna pana spokojnego, do lat 60, najchętniej z okolic Biskupca.

BRUNETKA

(58/164) Wolna, bez zobowiązań, pozna pana pochodzenia ukraińskiego, w wieku do 62 lat.

**POWYŻEJ 60 LAT
Z OKOLIC LUBAWY**

64-letnia, wdowa, zadbana, bez zobowiązań i nałogów, niezależna finansowo i mieszkaniowo, poznam pana uczciwego, dobrego, wdowca, bez nałogów, który nie szuka przegód.

EMERYTKA Z MORĄGA

(65/168/70) Samotna, bez zobowiązań, bez nałogów, zadbana, uczciwa, o dobrym sercu, pozna pana w odpowiednim wieku, zadbane, uczciwego, sympatycznego, bez nałogów, o dobrym sercu, zmotoryzowanego, który nie szuka przegód.

DOMATORKA

Wdowa, pozna pana, niezależnego finansowo, o wzroście 170 cm, który posiada dom z ogrodem.

WDOWA

(66/165) Wykształcenie wyższe, interesuje się turystyką krajową, sportem, lubi zwierzęta i pracę w ogrodzie, mieszka na wsi, pozna pana w zbliżonym wieku. Cel — przyjaźń lub stały związek.

WDOWA Z MAZOWIECKIEGO

68-letnia, wykształcenie średnie, na emeryturze, pogodna, uczciwa, bez nałogów, o dobrym sercu, pragnę poznać wdowca, w wieku do 70 lat, miłego, bez nałogów, opiekuńczego, prawdziwego przyjaciela, niezależnego finansowo, z wykształceniem minimum średnim, zmotoryzowanego.

UCZCIWA

Samotna, na emeryturze, bez nałogów, miła, przedsiębiorcza, o dobrym sercu, milej aparycji, poznam uczciwego, dobrego przyjaciela, bez nałogów, pana kulturalnego, zaradnego, z prawem jazdy, w wieku po siedemdziesiątce, z miasta lub ze wsi. Cenię szczerość, pracowitość, prawdomówność.

MARIANNA

Wdowa po siedemdziesiątce pozna pana z poczuciem humoru, szczerego przyjaciela na lata w jesieni życia. Cel — stała przyjaźń.

SKROMNA

(72/160/75) Mieszkam na wsi, wdowa bez nałogów, poznam pana, najchętniej wdowca, uczciwego, poważnie myślącego o życiu we dwoje.

Agencja przeliczyła

Posuszowa pomoc trochę większa

Dariusz Kucman

d.kucman@kurierpszasnyski.pl

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zmienia decyzje wydane w sprawie pomocy związanej z tegoroczną suszą. Rekompensaty będą trochę wyższe.

W październiku ARiMR ogłosiła, że wniosków o wsparcie w tym zakresie złożono tak wiele, że pieniędzy nie wystarczyło „Wynikająca z nich kwota jest wyższa od 450 mln zł zaplanowanych na ten cel w tegorocznym budżecie krajowym. Dlatego, aby wszyscy poszkodowani mogli dostać wsparcie finansowe, konieczne było zastosowanie współczynnika korygującego, który wynosi 0,81” — podała wówczas Agencja.

Nieznacznie wyższy współczynnik

Podczas analizy wniosków wykryto przypadki, gdy rolnicy podawali zbyt duże, nieprzystające do ustaleń zawartych w protokołach szacowania szkód, arealy, gdzie miała wystąpić susza. Zdarzało się też wycofywanie protokołów przez komisje, a także wniosków przez rolników. Ponadto niektóre deklaracje gospodarzy, że zniszczone uprawy były ubezpieczone, nie miały potwierdzenia w polisach.

Z tych powodów powstały oszczędności, które mają do-

Do końca roku ARiMR wypłaci wyrównanie tym rolnikom, którzy otrzymali już pomoc „suszową”. Fot. Krzysztof Napierski

datkowo zasilić konta rolników. Postanowiono zastosować ostatecznie współczynnik korygujący w wysokości 0,86.

Do końca roku będzie wyrównanie

Wyższy współczynnik oznacza większe niż pierwotnie przyjęte wsparcie. Nie 648 zł, a 688 zł do hektar otrzymają rolnicy, którzy z powodu suszy ponieśli straty w uprawach drzew i krzewów owocowych i byli ubezpieczeni od wystąpienia klęsk żywiołowych. Więcej pieniędzy dostaną także rolnicy, którym susza zniszczyła inne uprawy. Dostaną oni 344 zł na hektar, a nie jak wyliczono wcześniej 324 zł/ha. Także rolnicy, którzy nie ubezpieczyli swoich upraw otrzymają większe wsparcie:

— o 20 zł na hektar w przypadku strat w uprawie drzew i krzewów owocowych — kwota wsparcia wyniesie wówczas 344 zł/ha;

— o 10 zł na hektar w przypadku zniszczenia innych upraw — wsparcie wyniesie 172 zł/ha.

Tym rolnikom, którzy otrzymali już pomoc, ARiMR wypłaci do końca roku wyrównanie.

Ale nawet ta podwyżka nie podbuduje jednak w jakiś specjalny sposób tegorocznych budżetów polskich gospodarzy. — Dostałem już zmianę decyzji, dopłacę mi 140 zł. To bajeczna suma, 10 zł na hektar. Ciekawe, ile kosztują te dodatkowe przesyłki w skali kraju — usłyszeliśmy od rolnika z powiatu mławskiego.

SKRÓTEM

**ARiMR. OD 1 GRUDNIA
AGENCJA WYPŁACA
PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNIE**

Jak co roku Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, rozpoczęła od 1 grudnia wypłatę płatności bezpośrednich. Wiosną tego roku wnioski o przyznanie takich płatności złożyło do ARiMR 1,35 mln rolników. Kwota przeznaczona na realizację płatności bezpośrednich za 2015 r. wynosi ponad 14,49 mld zł. Pieniądze te będą trafiały na konta bankowe rolników najpóźniej do 30 czerwca 2016 r. Na razie od 1 do 10 grudnia Agencja przekazała na konta bankowe 3 tys. rolników 4,86 mln zł.

**ARiMR. POMOC DLA
PRODUCENTÓW TRZODY
CHLEWNEJ I HODOWCÓW
RYB SŁODKOWODNYCH**

Od 10 do 14 grudnia 2015 r. producenci trzody chlewnej

z obszaru objętego programem bioasekuracji oraz hodowcy ryb słodkowodnych, którzy ponieśli straty w wyniku suszy, mogli składać wnioski o pomoc w biurach powiatowych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Agencja chce jak najszybciej wypłacić poszkodowanym pomoc finansową, a całą operację zakończyć do 31 grudnia 2015 r. Powyższa pomoc jest udzielana w formie pomocy *de minimis* w rolnictwie co oznacza, że jej wysokość nie może przekroczyć w ciągu 3 lat równowartości 15 tys. euro dla producenta rolnego i 30 tys. w wypadku rybołówstwa.

**JUŻ W LUTYM DRUGA
EDYCJA WYSTAWY**

Na początku roku w nowoczesnym kompleksie wystawienniczym Arena Ostróda odbyła się impreza rolnicza, którą odwiedziło blisko 18,40

tys. zwiedzających. Była to premierowa edycja halowej Wystawy Maszyn Rolniczych Arena Agro Ostróda 2015. Impreza odbyła się w dniach 14-15 lutego 2015 roku, a gospodarzem wystawy była Polska Izba Gospodarcza Maszyn i Urządzeń Rolniczych. Debiut Areny Agro wypadł bardzo dobrze, a wybór zimowego terminu — weekendu w połowie lutego — został oceniony przez rolników i przez wystawców jako strzał w dziesiątkę. Dopisały zarówno pogoda, jak i frekwencja. W ciągu dwóch dni imprezę łącznie odwiedziło 18 394 osoby. Po sukcesie pierwszej edycji organizator zapowiedział już drugą. Tym razem pod nazwą bardziej kojarzącą się z Agro Show — sztandarową imprezą organizatora. Mazurskie Agro Show, bo o nim mowa odbędzie się 13-14 lutego 2016 roku. **au**

We dwoje

Nr 53/2015

hasło

imię i nazwisko.....

adres.....

nr PESEL.....rok urodzenia.....

treść zgłoszenia (maksimum 30 słów).....

Powyższe dane do wiadomości redakcji.....własnoręczny podpis.....

Bohater z Kędzierzyna na Twoim polu

Teraz w nowej szacie!

zwiększona trwałość i wydłużony zasięg równomiernego rozsiewu

← 42 m →

www.nawozy.eu

**GRUPA
AZOTY**

66
urodzajnych lat

Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S. A.

PL 47-220 Kędzierzyn-Koźle, ul. Mostowa 30A
tel. 77 481 27 10, fax 77 481 26 27

ZAKsanTM
Kędzierzyńska
Saletra Amonowa
32% N (zawiera magnez i wapń)

www.grupaazoty.com

autoryzowany
dystrybutor:

PH Agrochemik

PH Agrochemik
06-100 Pułtusk, ul. Mickiewicza 45/51

tel. 23 692 78 00, 608 031 716
www.agrochemik.pl

Korzyści ze stosowania RSM®

PRZEPROWADZONE BADANIA WYKAZAŁY KORZYSTNIEJSZE DZIAŁANIE NAWOZÓW PŁYN-
NYCH NA WZROST I ROZWÓJ BADANYCH ROŚLIN, PRZYROST PŁONÓW ORAZ POPRAWĘ
JAKOŚCI ZIARNA ZBÓŻ I NASION RZEPAKU W PORÓWNANIU DO NAWOZÓW STAŁYCH, TA-
KICH JAK MOCZNIK I SALETRA AMONOWA.

Azot jest podstawowym czynnikiem plonotwórczym w produkcji roślinnej. Ponad 90% całkowitej ilości azotu występuje w glebie w postaci trudnodostępnych związków organicznych wchodzących w skład glebowej substancji organicznej. Przewaga organicznych form azotu w glebie powoduje, że konieczne jest jego uzupełnianie w okresie wegetacji w formie azotu z nawozów mineralnych.

Rośliny pobierają zarówno azot azotanowy, jak i amonowy, co zależy od wielu czynników, przede wszystkim od gatunku rośliny, jej stanu fizjologicznego oraz formy azotu w nawozach. Duży wpływ na proces pobierania azotu ma także odczyn (pH) gleby.

Zapotrzebowanie większości roślin uprawnych na azot jest duże w całym okresie wegetacji, a niedostateczne zaopatrzenie w ten składnik w krytycznych fazach rozwojowych prowadzi do redukcji plonu zbóż lub nasion rzepaku i pogorszenia ich jakości. Niezwykle istotnym zagadnieniem w produkcji roślinnej jest współdziałanie azotu i siarki polegające na lepszym wykorzystaniu azotu z nawozów mineralnych na skutek dodatku siarki, co jest szczególnie istotne na glebach z niedoborem siarki. Dlatego bardzo ważnym elementem nawożenia roślin jest uzupełnianie niedoborów siarki za pomocą nawozów mineralnych zawierających siarkę w postaci stałej lub płynnej.

Istotny wpływ na wielkość, ale i na jakość plonów roślin wywiera także forma i postać nawozów stosowanych w uprawach polowych. W ostatnich latach obserwowany jest bardzo duży wzrost zainteresowania rolników stosowaniem nawozów typu roztwór saletrano-mocznikowy (RSM®) w uprawach rolniczych, a szczególnie w uprawie zbóż, rzepaku i kukurydzy. Są to bowiem rośliny towarowe przeważające w strukturze zasiewów w większości gospodarstw rolnych w Polsce.

Nawóz RSM® zawiera trzy formy azotu:

- 50% azotu mocznikowego (amidowy),
- 25% formy azotanowej,
- 25% formy amonowej.

Każda z tych form działa inaczej, tuż po nawożeniu działa forma azotanowa, trochę wolniej forma amonowa i najdłużej azot amidowy, który w glebie ulega takim przemianom, jak azot zastosowany w moczniku.

Przeznaczenie RSM®:

- roztwór saletrano-mocznikowy RSM® jest dogłębowym nawozem o szybkim i długotrwałym działaniu ze względu na zawartość trzech form azotu,
- nawóz może być stosowany na wszystkie rodzaje gleb do przedsięwzięcia i pogłównego nawożenia zbóż, rzepaku, buraków, ziemniaków, kukurydzy, użytków zielonych oraz upraw warzywniczych i sadowniczych,
- RSM® nie jest nawozem nadającym się do dolistnego dokarmiania roślin.

Zalety stosowania RSM®:

- niższa cena jednostkowa składnika, co wpływa na wyższą efektywność zabiegu nawożenia,
- wysoka skuteczność nawożenia w okresach suszy (w pewnym sensie łagodzi niedobory opadów),
- bardziej równomierne rozprowadzenie składników pokarmowych na powierzchni pola, możliwość nawożenia zlokalizowanego – pasowego, rzędowego,
- niższe koszty transportu, przeładunku i magazynowania oraz pełna mechanizacja tych prac.

Efekty stosowania RSM®

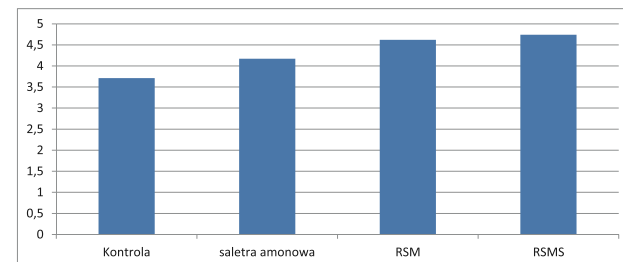
IUNG-PIB w Puławach od wielu lat prowadzi badania nad porównaniem efektywności działania nawozów azotowych stałych i płynnych typu RSM® bez

RSM[®]
roztwór saletrano-mocznikowy

dotatku i z dodatkiem siarki w uprawach roślin towarowych. W ostatnich latach Instytut koordynuje badania prowadzone w ramach projektu MEGAPROJEKT finansowanego przez Grupę Azoty PUŁAWY na terenie Polski (w Stacjach Doświadczalnych Baborówko i Grabów należących do IUNG-PIB, Zakładzie Doświadczalnym Goczałków należącym do

tych, takich jak mocznik i saletra amonowa.

Efektywność nawożenia nawozami typu RSM® jest korzystniejsza od nawożenia nawozami stałymi także ze względu na fakt, że cena jednostkowa azotu w RSM® jest niższa w stosunku do innych nawozów azotowych. Biorąc pod

Rys. 1. Plony nasion rzepaku ozimego t/ha w zależności od formy zastosowanego nawozu azotowego w Rolniczym Zakładzie Doświadczalnym Grabów

INS, Stacji Badawczej Lipnik należącej do Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Przyrodniczego w Szczecinie) oraz Niemiec i Czech.

Z przeprowadzonych badań wynika, że najlepsze efekty produkcyjne uzyskano na obiektach nawożonych nawozami płynnymi (tab. 1, rys. 1). Przeprowadzone badania wykazały korzystniejsze działanie nawozów płynnych na wzrost i rozwój badanych roślin, przyrost plonów oraz poprawę jakości ziarna zbóż i nasion rzepaku w porównaniu do nawozów sta-

uwagę większe przyrosty plonów roślin oraz niższą cenę jednostkową azotu w RSM® efektywność ekonomiczna nawożenia jest najwyższa właśnie przy nawożeniu tym nawozem. Dla większości gospodarstw towarowych barierą nie jest już także dostępność wysokiej klasy opryskiwaczy, które są na wyposażeniu gospodarstw i mogą być wykorzystywane na przemian do chemicznej ochrony łanu oraz do jego nawożenia.

Zakład Żywnienia Roślin i Nawożenia
IUNG – PIB w Puławach

Nawóz	Dawka azotu kg N/ha	Plon ziarna pszenicy ozimej t/ha ZD Goczałków	Dawka azotu kg N/ha	Plon suchej masy kukurydzy t/ha RZD Grabów
Kontrola	bez nawożenia	3,25	bez nawożenia	20,32
Mocznik	200 kg N/ha	4,93	230 kg N/ha	22,75
Mocznik z siarką (33N, 12S)		5,40		24,34
RSM®		5,49		22,22
RSM®S		5,88		24,00

Tabela 1. Przyrost plonu ziarna pszenicy ozimej i zielonej masy kukurydzy t/ha w zależności od formy zastosowanego nawozu azotowego.

Zawiera białko działające regenerująco i przeciwbakteryjnie

Możliwości zastosowania produktów przetwarzania serwatki w żywieniu prosiąt

Najważniejszym celem żywienia prosiąt jest uzyskanie zdrowych, odchowanych do odpowiedniej masy ciała zwierząt. Związane jest to przede wszystkim z łagodnym, bez komplikacji zdrowotnych, przejściem z żywienia mlekiem lochy na pasze stałe.

prof. dr hab. Krzysztof Lipiński, UWM w Olsztynie
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Aby optymalnie wykorzystać potencjał genetyczny prosiąt należy stosować intensywne żywienie oraz zapewnić maksymalne pobranie paszy od pierwszych dni po odsadzeniu.

Wysoka strawność mieszanek paszowych

Wiele obserwacji praktycznych wskazuje, że prosięta niechętnie pobierają paszę przed 21 dniem życia. Jednak postęp w zakresie jakości stosowanych mieszanek paszowych wpływa na coraz większe pobieranie ich przez prosięta ssące. Zapewnienie odpowiedniego pobrania paszy stałej przez prosięta ssące, podobnie jak dobry stan zdrowotny, stymuluje szybkie pobranie paszy po odsadzeniu.

Wysoka strawność składników pokarmowych mieszanek jest głównym czynnikiem prowadzącym do zwiększenia pobrania paszy i poprawienia przyrostów masy ciała, bez wzrostu występowania biegunk. Strawność dawek jest funkcją strawności poszczególnych komponentów. Związana jest więc ściśle z rodzajem pasz i różnymi zabiegami tech-

nologicznymi stosowanymi podczas produkcji mieszanek dla prosiąt. Niedojrzały przewód pokarmowy oraz mniejsza odporność prosiąt wymagają stosowania mieszanek złożonych z komponentów o najwyższej wartości pokarmowej. Ponadto w produkcji mieszanek paszowych dla wcześniej odsadzonych prosiąt stosuje się różne zabiegi technologiczne zwiększające wartość pokarmową mieszanek.

Pierwsze mieszanki dla prosiąt muszą być wysoko strawne i łatwo przyswajalne, aby zapobiec stratom masy ciała. Dokarmianie prosiąt powin-

Dokarmianie prosiąt powinno rozpocząć się już po pierwszym, najpóźniej po 2 tygodniu życia

no się rozpocząć już po pierwszym, najpóźniej po 2 tygodniu życia. Sporządzając mieszanki dla prosiąt należy uwzględnić możliwości stosowania określonych pasz, zawartość składników pokarmowych, pobranie paszy, stopień rozwoju systemu trawiennego i czynniki wpływające na pH przewodu pokarmowego.

Pierwsze mieszanki powinny zawierać komponenty o wysokiej strawności (mleko lub serwatka w proszku, mączka rybna, modyfikowane białka sojowe, suszona plazma krwi) oraz skrobię poddaną zabiegom hydrotermicznym.

Reakcja na czynniki antyżywniowe w soi

Białko soi jest mniej właściwe dla prosiąt niż białko mleka. Białka antygenowe zawarte w soi uszkodzają ścianę jelita cienkiego przez wzrost podziału komórek krypt i pojawienie się niedojrzałych enterocytów w kosmkach. Stosowanie modyfikowanych pasz sojowych wyraźnie zmniejsza ten niekorzystny proces. U prosiąt reakcja na czynniki antyżywniowe w soi jest przejściowa i występuje najczęściej w postaci biegunki. Ze względu na konieczność adaptacji przewodu pokarmowego do nowych pasz zaleca się jednak stosowanie małych ilości poekstrakcyjnej śrutu sojowej w mieszankach dla prosiąt. Wykorzystanie tej paszy jest istotne również ze względów ekonomicznych.

Powyższe informacje wskazują na celowość stosowania w żywieniu prosiąt złożonych mieszanek paszowych

składających się z komponentów paszowych najwyższej jakości. Wysoka cena takich mieszanek paszowych nie powinna być czynnikiem ograniczającym ich użycie. Korzystny wpływ takich mieszanek na zdrowotność prosiąt, pobranie paszy i w efekcie na wyniki całego odchowu, jak również w dalszej konsekwencji tuczu jest oczywisty, a ich udział w całkowitych kosztach produkcji jest relatywnie mały.

Cenna suszona serwatka

Serwatka jest jednym z najważniejszych produktów ubocznych przemysłu rolnospożywczego. Jest ona otrzymywana przy wyrobie sera, twarogu, kazeiny i innych produktów mleczarskich. Ze względu na bardzo dużą zawartość wody jest paszą o małej koncentracji składników pokarmowych. Przetwarzanie serwatki jest niezbędne dla jej prawidłowego zagospodarowania. Suszona serwatka może być bezpośrednio zastosowana w produkcji mieszanek i koncentratów paszowych. Szczególnie cennym komponentem paszowym może być w produkcji preparatów mlekozastępczych, zwłaszcza po wzbogaceniu w tłuszcz. Wykorzystywana jest również jako podłoże przy produkcji preparatów probiotycznych.

Kilogram suszonej serwatki zawiera taką samą ilość składników pokarmowych jak około 17 kg serwatki płynnej. W odróżnieniu od mleka suszona serwatka jest paszą węglowodanową i zawiera

tylko 122 g białka i aż 700 g węglowodanów, w tym około 680 g laktozy w 1 kg. Cukier mlekowy (laktoza) jest bardzo ważny z punktu widzenia właściwości funkcjonalnych białek. Laktoza chroni białka mleka przed denaturacją podczas suszenia.

Suszone serwatki zawiera niewiele białka, charakteryzuje się ono jednak wysoką wartością biologiczną. Skład aminokwasowy białka serwatki jest bardzo korzystny z punktu widzenia potrzeb zwierząt. Białko serwatki zawiera więcej lizyny i innych aminokwasów egzogennych niż białko poekstrakcyjnej śrutu sojowej i jest lepszej jakości niż kazeina.

Zawiera składniki biologicznie czynne

Serwatka zawiera również wiele składników biologicznie czynnych, a preparaty uzyskiwane z serwatki mogą być cennym składnikiem mieszanek paszowych dla młodych rosnących świń.

W ostatnim okresie szczególną uwagę zwraca się na tzw. funkcjonalne białka mleka, do których należy m.in. laktoferyna (glikoproteina zawarta we frakcji białek serwatkowych). Wykazuje ona działanie przeciwbakteryjne przez immunomodulację, stymulację wzrostu bakterii *Lactobacillus* i poprawę wchłaniania żelaza. Działa również regenerująco na nabłonek jelitowy. Wang i in. (2008) wykazali, że dodatek do mieszanek dla prosiąt czystej laktoferyny wpłynął korzystnie na tempo wzrostu oraz zmniejszył częstotliwość występowania biegunk u prosiąt.

Suszone serwatki jest również źródłem wielu składników mineralnych, zarówno makro (Ca) jak i mikroelementów, a strawność fosforu wynosi 95 proc. Suszona serwatka jest bogata w witaminę B₁₂, ryboflawinę i kwas pantotenowy, ale charakteryzuje się małą zawartością witamin A i D.

W żywieniu wcześniej odsadzonych prosiąt

Suszone serwatki jest stosowana z powodzeniem w żywieniu trzody chlewnej. Wysoka zawartość laktozy czyni serwatkę atrakcyjną dla prosiąt, gdyż w tym okresie aktywność laktazy jelitowej jest stosunkowo wysoka. Z tego

względem suszona serwatka jest stosowana przede wszystkim w żywieniu młodych, wcześniej odsadzonych prosiąt. W żywieniu prosiąt może być wykorzystywana w ilości od 10 do 30 proc. Efektywność zwiększonych dawek serwatki jest mniejsza u prosiąt powyżej 10-12 kg masy ciała.

Relatywnie duża zawartość laktozy w mieszankach paszowych jest szczególnie istotna dla prosiąt ssących oraz bezpośrednio po odsadzeniu. Po tym okresie powinna być zmniejszona. W przypadku prosiąt o masie ciała większej niż 10-12 kg dodatek laktozy nie ma większego wpływu na wyniki produkcyjne. W przypadku mieszanek paszowych dla prosiąt ssących zawartość laktozy kształtuje się najczęściej na poziomie 10-20 proc., a dla prosiąt odsadzonych zwykle 4-8 proc. Należy pamiętać, że laktoza jest nie tylko źródłem energii, ale stanowi również istotny składnik decydujący o prawidłowym funkcjonowaniu przewodu pokarmowego. Już w części wpustowej żołądka laktoza jest fermentowana do kwasu mlekowego, który obniża pH treści pokarmowej wpływając w sposób wyraźny na perystaltykę jelit jak i na hamowanie rozwoju bakterii patogennych. Z tego względu zawartość laktozy w mieszankach paszowych powinna również uwzględniać inne działania wpływające na pH treści przewodu pokarmowego.

Zwiększenie wartości pokarmowej mieszanek

Zastosowanie niektórych zabiegów technologicznych, takich jak demineralizacja, zmniejszenie zawartości laktozy oraz produkcja koncentratów białek serwatkowych stanowią kolejny etap w większym wykorzystaniu tej cennej paszy. W wyniku procesu ultrafiltracji serwatki następuje rozdzielenie serwatki na dwie frakcje: koncentrat zawierający związki wysoko- i średniocząsteczkowe (białko, tłuszcz, mikroorganizmy) i przesącz określany jako permeat zawierający związki niskocząsteczkowe (laktoza, sole mineralne, peptydy i inne związki azotowe niebiałkowe). W tak uzyskanym produkcie zawartość laktozy jest większa niż w serwatce i przekracza

Ciekawym źródłem energii w mieszankach dla odsadzonych prosiąt są preparaty serwatkowo-tłuszczowe Fot. Krzysztof Lipiński

80 proc. w przeliczeniu na suchą masę. Przesącz (permeat) w wyniku zastosowania innego procesu technologicznego może zawierać zmniejszoną zawartość laktozy. Głównym składnikiem przesączu (permeatu) jest laktoza oraz składniki mineralne (związki wapnia, fosforu, magnezu, sodu i potasu). Składniki mineralne są łatwo absorbowane, z tego względu charakteryzują się wysoką biodostępnością. Istotnym składnikiem funkcjonalnym przesączu mogą być peptydy, którym przypisuje się szereg ciekawych funkcji, w tym antybakteryjnych, immunostymulujących i antyzapalnych.

Koncentraty białek serwatkowych

Wartościowym komponentem mieszanek dla prosiąt są koncentraty białek serwatkowych (KBS). Powstają one w podobnym procesie do stosowanego przy uzyskiwaniu suszonej serwatki. Wymagany jest jednak dodatkowy proces ultrafiltracji. Zawartość białka w typowym produkcie wynosi 35 proc., czyli jest prawie 3-krotnie większa niż w suszonej serwatce. Jednak dalsza koncentracja białek w procesie technologicznym umożliwia

uzyskanie produktu zawierającego do 80 proc. białka ogólnego. Jednocześnie zmniejsza się zawartość laktozy i popiołu surowego oraz wzrasta poziom tłuszczu surowego. Zwiększa się również koncentracja immunoglobulin, które stanowią około 10-12 proc. białek serwatkowych. Tradycyjnie białka serwatkowe są używane w produkcji różnych produktów spożywczych dla ludzi. Związane jest to z ich stosunkowo wysoką ceną.

Badania wykazały, że koncentrat białek serwatkowych może być użyty jako częściowy lub całkowity substytut suszonej plazmy krwi w mieszankach dla odsadzonych prosiąt. W wielu doświadczeniach wykazano, że pozytywny efekt stosowania suszonej plazmy krwi związany jest ze wzrostem pobrania paszy. W przypadku białek serwatkowych korzystne efekty stosowania tej paszy w mieszankach dla prosiąt są głównie wynikiem lepszego wykorzystania paszy.

Preparaty serwatkowo-tłuszczowe

W procesie suszenia przesączu (permeatu) mogą być wykorzystywane maltodekstryny, koncentrat białek sojowych oraz różne źródła

tłuszczu. Maltodekstryny są produktem częściowej hydrolizy enzymatycznej skrobi. Wyniki badań wskazują, że maltodekstryny są doskona-

Suszona serwatka może być bezpośrednio zastosowana w produkcji mieszanek i koncentratów paszowych

łym źródłem łatwo przyswajanych węglowodanów dla młodych zwierząt, a ich efektywność w tym zakresie jest porównywalna do laktozy. Produkcja modyfikowanych pasz sojowych jest głównym czynnikiem wpływającym na zwiększenie możliwości wykorzystania soi przez wcześniej odsadzone prosięta. Mogą one zastępować część pasz mlecznych w mieszankach typu prestarter i starter.

Wpływ dodatku tłuszczu na wyniki odchovu prosiąt zależy od jego wielkości, rodzaju i wieku prosiąt. Ciekawym źródłem energii w mieszankach dla odsadzonych prosiąt są preparaty serwatkowo-tłuszczowe. Zastosowanie odpowiedniej kompo-

zycji tłuszczów oraz technologii mieszania i suszenia pozwala na uzyskanie produktu o bardzo dużej dostępności tłuszczu, co wpływa na poprawę wyników odchovu prosiąt.

Jeden z najcenniejszych składników

U urodzonych prosiąt przewód pokarmowy jest doskonale przygotowany do trawienia składników pokarmowych mleka lochy, które jest bogate w wysoko strawny tłuszcz i laktozę. Przejście z płynnej (mlecznej) diety w okresie odsadzenia na paszę stałą, w których głównym źródłem energii jest skrobi, jest pewnym problemem. Młode prosięta nie wykorzystują efektywnie skrobi. Tempo wzrostu prosiąt w żywieniu których stosowano diety z udziałem skrobi jest gorsze niż w przypadku diet, w których głównym źródłem energii jest laktoza. W podsumowaniu należy stwierdzić, że suszona serwatka jest istotnym składnikiem mieszanek paszowych dla prosiąt, a preparaty serwatkowe (zawierające maltodekstryny, białka sojowe i różne źródła tłuszczu) należą do komponentów o największej wartości odżywczej.

REKLAMA

DUŃSKIE SYSTEMY UDOJOWE

Zainwestuj w najwyższy poziom techniki

Oferta dla gospodarstw i farm mlecznych

- Roboty udojowe • Hale udojowe • Wozy paszowe
- Schładzarki mleka • Dojarki przewodowe
- Agregaty prądotwórcze • Serwis i atestacja dojarek

SAC – Centrum, 09-110 Sochocin, ul. Stoneczna 6
Tel. 23 661 81 91, 694 692 693, 608 204 287

295615atbr-A-N

POLIFOSKA®

Stosuję, polecam, zyskuję!

GRUPA
AZOTY

POLIFOSKA® to szeroka gama nowoczesnych nawozów doskonałych i modyfikowanych zgodnie ze zmianami zachodzącymi w rolnictwie, tak aby zapewnić idealnie zbilansowane nawożenie.

„POLICE” oferują różne formuły nawozu POLIFOSKA®, charakteryzujące się stosunkiem fosforu do potasu od 1:1 do 1:3, różnicowanymi dodatkami przyswajalnych form magnezu, siarki oraz mikroskładników, co umożliwia dobór nawozu praktycznie przy każdej zasobności gleby w fosfor, potas i magnez, pod każdą roślinę uprawną.

POLIFOSKA® produkowana jest od 40 lat w warunkach spełniania światowych standardów najwyższej jakości, co gwarantuje wysoką efektywność działania i bezpieczeństwo ekologiczne w każdych warunkach. Znakomite parametry nawozów POLIFOSKA® sprawiają, że jest ceniona przez rolników nie tylko w Polsce, ale też w wielu krajach na wszystkich kontynentach, niezmiennie od trzech pokoleń.

Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A., ul. Kuźnicka 1, 72-010 Police
tel.: 91 317 29 64, fax 91 317 47 72, e-mail: polifoska@grupiazoty.com

nawozy.eu

wejdź na stronę
polifoska.pl

Autoryzowany dystrybutor:

BERLIŃSKI

PPHU Mirosław Berliński
tel. 501 408 358

Punkt sprzedaży nawozów
"U Krzyśka" Krzysztof Samoraj
ul. Przemysłowa 7B, 11-700 Mragowo
tel. 89 741 73 30

AGROLIDER

KRUS. Świadczenia dla rolników

Zasiłki macierzyńskie po nowemu

Krzysztof Napierski
gazeta@kurierprzasnyski.pl

Od 1 stycznia 2016 r. zasiłki macierzyńskie dla ubezpieczonych rolników i domowników będą przyznawane według nowych zasad. Jaka będzie wysokość świadczeń? Komu będą przysługiwały i na jakich zasadach? Kto zaś z nich w ogóle nie skorzysta?

Jak informuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, zasiłek macierzyński będzie przysługiwał — z mocy ustawy lub na wniosek — osobie podlegającej ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, która: jest matką albo ojcem dziecka; bądź przysposobiła dziecko w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego — do 10. roku życia, jeżeli w tym czasie został złożony wniosek o przysposobienie; bądź przyjęła dziecko w wieku do 7. roku życia na wychowanie w ramach rodziny zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej (w przypadku dzie-

ka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego — do 10. roku życia).

O zasiłek macierzyński z tytułu urodzenia przez matkę dziecka będzie się mógł też ubiegać ubezpieczony ojciec dziecka. Świadczenie ma mu przysługiwać w przypadku skrócenia okresu pobierania zasiłku macierzyńskiego na wniosek matki dziecka po wykorzystaniu przez nią tego świadczenia za okres co najmniej 14 tygodni od dnia urodzenia dziecka, bądź też w sytuacji śmierci matki dziecka lub porzucenia dziecka przez matkę.

Ille pieniędzy dostaniemy?

Od 1 stycznia zasiłek macierzyński będzie wypłacany w wysokości 1 000 zł miesięcznie (kwota zasiłku za niepełny miesiąc ma być ustalana proporcjonalnie do liczby dni, za które przysługuje). — Jako świadczenie okresowe będzie przysługiwał przez okres 52 tygodnie w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub przyjęcia na wychowanie jednego dziecka. Okres pobierania zasiłku macierzyńskiego ulegnie wydłużeniu w przypadku urodzenia przy jednym porodzie większej licz-

O zasiłek macierzyński z tytułu urodzenia przez matkę dziecka będzie się mógł też ubiegać ubezpieczony ojciec dziecka
Fot. Grzegorz Czykwin

by dzieci. Osobie uprawnionej do zasiłku macierzyńskiego będzie przysługiwał w tym samym czasie jeden zasiłek macierzyński bez względu na liczbę wychowywanych dzieci — precyzuje KRUS.

Kiedy zasiłek się nie należy?

Świadczenie nie zostanie przyznane wówczas, gdy co najmniej jeden z rodziców dziecka lub osoba, która przyjmie je na wychowanie, otrzyma zasiłek macierzyński lub uposażenie za okres ustalony przepisami kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego. Zasiłek nie będzie wypłacany także w sytuacjach, kiedy dziecko zostanie umieszczone w pieczy zastępczej (w przypadku osoby, która jest matką lub ojcem oraz osoby, która przysposo-

biła dziecko), a także gdy jeden z rodziców dziecka lub osoba, która przyjęła dziecko na wychowanie, nie będą sprawować lub zaprzestaną sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem. Prawo do zasiłku macierzyńskiego tracą też osoby, które zostaną wyłączone z ubezpieczenia emerytalno-rentowego.

Okres przejściowy

Zgodnie z nowymi przepisami, ubezpieczonej matce dziecka, której przed 1 stycznia 2016 r. zostanie wypłacony zasiłek macierzyński na podstawie przepisów obowiązujących do 31 grudnia 2015 r. (tj. w wysokości czterokrotnej emerytury podstawowej), po 31 grudnia 2015 r. będzie przysługiwał zasiłek macierzyński przez okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia upływu 52 tygodni od daty urodzenia dziecka lub przyjęcia dziecka na wychowanie (bądź odpowiednio dłużej w przypadku ciąży mnogiej). Jak podaje KRUS, miesięczne kwoty za-

siłku w okresie przejściowym wyniosą odpowiednio: 705 zł w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub przyjęcia na wychowanie jednego dziecka; 528 zł w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub przyjęcia na wychowanie dwojga dzieci; 313 zł w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub przyjęcia na wychowanie trojga dzieci; 110 zł w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub przyjęcia na wychowanie czworga dzieci.

Składamy wniosek

Aby ubiegać się o zasiłek macierzyński, należy we właściwej jednostce organizacyjnej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego złożyć wniosek o przyznanie świadczenia. Do dokumentu

trzeba dołączyć: w przypadku zasiłku z tytułu urodzenia dziecka — skrócony odpis aktu jego urodzenia; jeśli staramy się o świadczenie z tytułu przyjęcia dziecka na wychowanie i wystąpienia z wnioskiem do sądu o przysposobienie — oświadczenie o dacie przyjęcia dziecka na wychowanie oraz zaświadczenie sądu opiekuńczego o dacie wystąpienia o przysposobienie dziecka zawierające datę jego urodzenia; natomiast przy wnioskowaniu o zasiłek z tytułu przyjęcia dziecka na wychowanie w ramach rodziny zastępczej — prawomocne orzeczenie sądu opiekuńczego o umieszczeniu go w rodzinie zastępczej albo umowę cywilnoprawną zawartą pomiędzy rodziną zastępczą a starostą oraz dokument potwierdzający wiek dziecka.

— Prawo do zasiłku macierzyńskiego ustalone będzie od miesiąca urodzenia, przysposobienia lub przyjęcia dziecka na wychowanie, jeżeli wniosek o ustalenie prawa do zasiłku macierzyńskiego zostanie złożony w terminie trzech miesięcy od dnia urodzenia, przysposobienia lub przyjęcia dziecka na wychowanie. W przypadku złożenia wniosku w późniejszym terminie, jednak nie później niż w okresie przysługiwania zasiłku macierzyńskiego, prawo to ustalone będzie począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, jednak nie wcześniej niż od dnia objęcia ubezpieczeniem emerytalno-rentowym — informuje KRUS.

Podstawa prawna:

— art. 4 i art. 20 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1217);
— ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015 r. poz. 704 z późn. zm.).

Sprzedaż bezpośrednia Co da producentom nowe rozporządzenie?

Pierwszego dnia 2016 roku wejdzie w życie nowe rozporządzenie ministra rolnictwa i rozwoju wsi w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej.

Dokument z 30 września br. określa wymagania weterynaryjne, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej i przez takie produkty (mowa tu o niewielkich ilościach surowców pochodzenia zwierzęcego, mięsa z drobiu i zajączaków poddanych ubojowi w gospodarstwie rolnym,

zwierzęta łowne lub mięsa zwierząt łownych przeznaczonych na sprzedaż konsumentom końcowym lub lokalnym zakładom detalicznym bezpośrednio zaopatrującym konsumenta końcowego). Reguluje ponadto wielkość, zakres i obszar produkcji tychże oraz wymagania weterynaryjne dla miejsc prowadzenia sprzedaży bezpośredniej.

Jak zaznacza ministerstwo rolnictwa, rozporządzenie wniesie szereg ułatwień dla podmiotów prowadzących sprzedaż bezpośrednią produktów pochodzenia zwierzęcego. Wśród najważniejszych należy wymienić m.in. zapewnienie producentom

możliwości przekroczenia wielkości sprzedaży bezpośredniej w danym tygodniu oraz umożliwienie im sprzedaży bezpośredniej jaj z gospodarstwa. Poza tym wprowadzi ono możliwość sprzedaży bezpośredniej podczas festynów, kiermaszów, targów i wystaw promujących wspomniane produkty.

Rozporządzenie wejdzie w życie 1 stycznia 2016 r. Tym samym zostanie uchylone to aktualnie obowiązujące, z 29 grudnia 2006 r. Z pełną treścią nowego rozporządzenia można się zapoznać m.in. w internetowym Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej: dokumenty.rcl.gov.pl.

KN

Fot. Archiwum

Zwrot podatku akcyzowego Do 86 zł zwrotu na każdy hektar

Terminy składania wniosków o zwrot podatku nie ulegną zmianie: od 1 lutego do 2 marca i od 1 do 31 sierpnia Fot. Dariusz Kucman

Krzysztof Napierski
gazeta@kurierprzasnyski.pl

Z 95 groszy do złotówki za litr wzrośnie w przyszłym roku stawka zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego. Tak 1 grudnia zdecydowała Rada Ministrów.

Dzięki temu w 2016 roku rolnicy będą mogli otrzymać zwrot do 86 zł na każdy hektar użytków rolnych. Terminy składania wnio-

sków o zwrot podatku nie ulegną zmianie. Podobnie jak dotychczas, między 1 lutego a 2 marca trzeba będzie złożyć do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta (zależnie od miejsca położenia gruntów rolnych) wniosek wraz z fakturami VAT bądź ich kopiami za olej napędowy zakupiony od 1 sierpnia 2015 do 31 stycznia 2016 r., natomiast te za paliwo nabyte w okresie od 1 lutego do 31 lipca

2016 r. należy dołączyć do wniosku składanego między 1 a 31 sierpnia.

Zwroty, o które rolnicy będą wnioskować w pierwszym z tych terminów, mają być wypłacane w kwietniu, zaś te, o które będą się ubiegać latem — w październiku. Pieniądże otrzymają gotówką w kasie urzędu gminy lub miasta bądź przelewem na konto bankowe (preferowaną formę wypłaty należy określić we wniosku).

KRUS ostrzega Oszuści kradną dane osobowe

KRUS w obawie przed oszustami apeluje o niepodpisywanie wręczanych przez prywatne osoby druków, oświadczeń i nieudostępnianie im swoich danych osobowych lub urzędowej korespondencji Fot. Zbigniew Woźniak

Krzysztof Napierski
gazeta@kurierprzasnyski.pl

Coraz więcej rolników sygnalizuje, że do ich drzwi pukają osoby podające się za pracowników Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, żądające okazywania różnych dokumentów, z których następnie spisują dane. Nie dajmy się nabrać: to najczęściej oszuści!

Rzekomi pracownicy KRUS-u proszą o udostępnienie dowodu osobistego, przekazów pocztowych czy też innych dokumentów. Spisują z nich dane, tłumacząc,

że chcą je zweryfikować. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego tymczasem wcale nie prowadzi w terenie tego rodzaju weryfikacji danych swoich interesantów. I przestrzega przed takimi oszustami: „O przestępczych próbach wyłudzenia od Państwa danych z dowodu osobistego, czy domagania się podpisania rzekomo urzędowego druku prosimy niezwłocznie powiadomić policję lub najbliższą jednostkę KRUS. Kasa apeluje zwłaszcza do osób starszych o dużą ostrożność w osobistych kontaktach

z nieznanymi osobami. Apeluje o niepodpisywanie wręczanych przez prywatne osoby druków, oświadczeń i nieudostępnianie im swoich danych osobowych lub urzędowej korespondencji z KRUS” — napisała w komunikacie.

Bądźmy ostrożni, bo nasza łatwowierność może się dla nas naprawdę źle skończyć. Konsekwencją może być spłata zaciąganych przez oszustów w imieniu osób, od których wyłudzi ich dane, ogromnych kredytów, pożyczek lub innych zobowiązań finansowych.

REKLAMA

JAPOŃSKA JAKOŚĆ

Kubota

już od 99 900 zł netto

- * 3 lata gwarancji
- * hydrauliczny rewers
- * komplet zaczepów
- * liczba przełożeń 18x18
- * skrzynia biegów 40km/h
- * ogumienie radialne Kleber

Oddział Myszyniec, ul. Stefanowicza, 07-430 Myszyniec, tel. (29 772 19 80)

Oddział Mrągowo, ul. Olsztyńska 13A, 11-700 Mrągowo, tel. (89 741 00 98)

www.aldo.agro.pl

Dalszy wzrost cen zbóż

Listopad na rynku zbóż to dalszy wzrost cen skupu ziarna podstawowych zbóż konsumpcyjnych jak i zbóż paszowych. Z publikowanych w ostatnim czasie raportów m.in. Głównego Urzędu Statystycznego i firmy Tellage, dotyczących produkcji zbóż w Polsce wynika, że jej wielkość w sezonie 2014-2015 była niższa o około 0,7 mln ton w porównaniu do sezonu ubiegłego.

mgr inż. Robert Stopa,
WMODR

rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Będzie to miało wpływ na wielkość eksportu zbóż z Polski, zwiększenie części pszenicy przeznaczonej na cele paszowe oraz na ceny ziarna.

Konsumpcyjne droższe w listopadzie

Zarejestrowana w Zintegrowanym Systemie Rolniczej Informacji Rynkowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi średnia cena płacona za pszenicę konsumpcyjną na koniec listopada kształtowała się na poziomie 693,65 złotych za tonę. Za

Cena rzepaku na koniec listopada osiągnęła wartość 1 551 zł/t. To o 4,67 proc. mniej niż na przełomie października i listopada, ale o 11,74 proc. więcej niż w roku 2014

żyto konsumpcyjne oferowano 544,30 zł/t. Jest to o 3,06 proc. i 2,89 proc. więcej w porównaniu do wartości notowanych w październiku. Także w porównaniu do roku ubiegłego, ceny te są wyższe o 2,21 proc. w przypadku pszenicy konsumpcyjnej i 8,47 proc. w przypadku żyta konsumpcyjnego.

Zboża paszowe również do góry

Także w obrocie zbożami paszowymi w listopadzie odnotowano dalszy wzrost cen. W ciągu miesiąca średnie ceny skupu kukurydzy wzrosły do 682,18 zł/t, a więc o 4,81 proc. w porównaniu do października. W analo-

gicznym okresie 2014 roku była to wartość o 23,55 proc. niższa.

W przypadku jęczmienia paszowego osiągnięcie w skupie średniej ceny 614,95 zł/t oznacza od października wzrost o 2,49 proc. i wzrost o 2,99 proc. w ostatnim roku. Owies podrożał w listopadzie średnio o 4,78 proc. (z 509,92 do 534,31 zł/t). Wartość ta jest o 12,30 proc. wyższa od ceny uzyskiwanej na przełomie listopada i grudnia 2014 roku.

Najwyższy wzrost cen skupu odnotowano w obrocie ziarnem pszenżyta. Na koniec listopada wzrosły z poziomu 579,41 do 608,60 zł/t, a więc o kolejne 5,04 proc. Cena ta podobnie jak przy pozostałych gatunkach zbóż, jest wyższa w porównaniu do roku ubiegłego. Różnica wynosi 13,10 proc.

Na rynkach światowych obrotu zbożami odnotowano podobne tendencje w kształtowaniu się cen zbóż zarówno konsumpcyjnych i paszowych.

Spadki cen oleistych

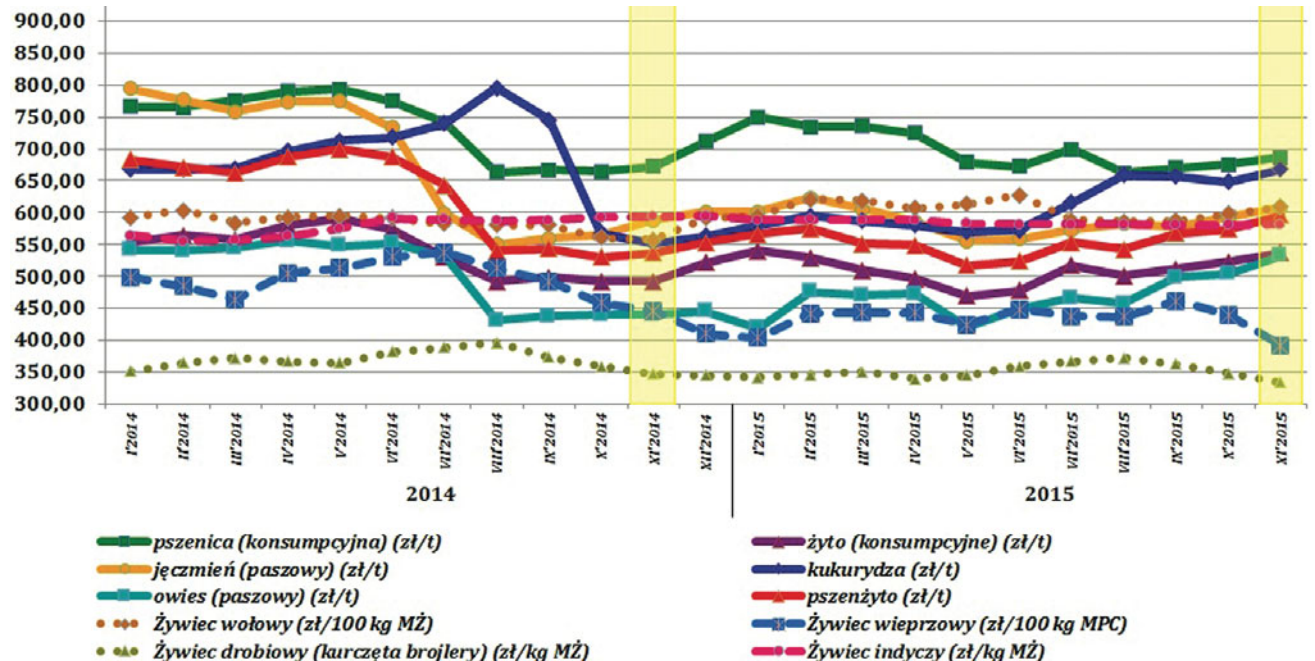
W skupie nasion rzepaku listopad 2015 roku to niewielki spadek cen w ostatnim tygodniu miesiąca. Cena skupu osiągnęła wartość 1551 zł/t, co oznacza spadek rzędu 4,67 proc. W porównaniu do zeszłego roku obecna cena jest jednak wyższa o 11,74 proc.

Ceny wieprzowiny i brojlerów nadal niższe

Na krajowym rynku mięsa w ostatnich miesiącach mamy do czynienia ze spadkami cen. Jest to potwierdzenie typowej dla tego okresu tendencji.

Według ZSRIR MRiRW uzyskiwane w skupie ceny za żywiec wieprzowy na koniec listopada to 3,71 zł/kg masy ciepłej poubojowej. W tym przypadku spadek w skali miesiąca wynosi 14,09 proc. Jest to też niższa cena o 14,43 proc. w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego.

Także w skupie żywca kur-

Średnie miesięczne ceny skupu podstawowych zbóż, żywca wołowego, wieprzowego i drobiowego w 2014 i 2015 roku

czą brojlerów utrzymuje się spadek cen. Na koniec listopada cena za 1 kg wagi żywej brojlerów kurzych wyniosła 3,25 zł i jest o 0,07 proc. niższa niż miesiąc wcześniej. Jednocześnie jest to wartość o 6,14 proc. niższa niż cena z poprzedniego roku.

Lepiej z wołowiną i żywcem indyjskim

Na koniec listopada ceny skupu żywca wołowego wykazywały stabilizację z niewielką tendencją wzrostową. Notowana cena 6,06 zł/kg wagi żywej jest o 0,67 proc. wyższa niż w październiku i o 6,69 proc. wyższa niż w rok temu.

Notowania cenowe w skupie żywca indyjskiego w listopadzie wykazały minimalny wzrost z poziomu 5,79 do poziomu 5,80 zł/kg wagi żywej (różnica — 0,16 proc.). Cena ta jest jednak o 2,13 proc. niższa w porównaniu do ubiegłego roku.

W skupie tańsze jaja spożywcze

Listopad przyniósł zmiany w cenach jaj spożywczych. Poza asortymentem w klasie „S”, a więc najmniejszym,

ceny ulegały spadkom. Średnia cena wyniosła 35,37 zł/100 sztukę, co oznacza spadek o 1,37 proc. w ciągu miesiąca. W porównaniu do ubiegłego roku uzyskana średnia cena jest jednak wyższa o 5,26 proc. W listopadzie wzrost cen dotyczył jedynie najmniejszej kategorii wielkości. W klasie „S” wyniósł 9,26 proc. (z 29,17 do 31,87 zł/100 szt.). W pozostałych kategoriach wielkości odnotowano spadki cen w zakresie od 0,62 do 5,76 proc.

Artykuły mleczne tańsze niż rok temu

Podobnie jak w październiku na rynkach europejskich oraz w Polsce odnotowano

spadek cen w obrocie trwałymi produktami mleczarskimi. Indeks cen aukcji Global Dairy Trade, uznawany jako wyznacznik sytuacji na rynkach światowych, w ostatnich sześciu tygodniach odnotował znaczne spadki. Na rynku krajowym tendencja ta nie dotyczyła jedynie odtłuszczonego mleka w proszku oraz masła konfekcjonowanego, które w listopadzie lekko podrożały. Notowana na koniec listopada cena zbytu masła konfekcjonowanego wyniosła 13,71 zł/kg, jest to o 1,86 proc. więcej niż w październiku a za kg mleka odtłuszczonego w proszku oferowano 7,42 zł, a więc o 0,62 proc. więcej niż w październiku.

Natomiast masło w blokach oferowano za 12,36 zł/kg, czyli o 2,71 proc. mniej niż przed miesiącem. Także w obrocie pełnym mlekiem w proszku odnotowano spadek. Płacono za nie 9,46 zł/kg, czyli o 0,05 proc. mniej niż miesiąc temu.

Porównując ceny wszystkich trwałych produktów mleczarskich do notowań cenowych sprzed roku należy stwierdzić, że we wszystkich przypadkach ceny tegoroczne są niższe — o 2,34 proc. w przypadku masła w blokach, o 4,22 proc. dla masła konfekcjonowanego, o 10,45 proc. dla sproszkowanego mleka odtłuszczonego i o 11,95 proc. w przypadku sproszkowanego mleka pełnego.

Klasa wielkości	Cena z końca listopada 2014 zł/100 szt.	Cena z końca października 2015 zł/100 szt.	Cena bieżąca i dynamika zmian		
			zł/100 szt.	zmiana do XI.2014 (%)	zmiana do X.2015 (%)
S	22,50	29,17	31,87	41,64	9,26
M	31,60	32,72	32,51	2,89	-0,62
L	36,40	37,61	35,44	-2,64	-5,76
XL	43,90	43,93	41,64	-5,15	-5,21
ŚREDNIO	33,60	35,86	35,37	5,26	-1,37

Notowania cenowe jaj spożywczych w skali miesiąca i roku

Targowisko/towar	Pszenica (dt)	Jęczmień (dt)	Pszenżyto (dt)	Ziemniaki (dt)	Jaja (szt.)	Prosięta (para)
Biskupiec	-	-	-	80 – 120	0,60 – 0,90	-
Elbląg	-	-	-	120	0,30 – 0,70	-
Elk	70 – 80	-	-	100 – 110	0,50 – 0,70	-
Giżycko	-	-	-	120 – 160	0,60 – 0,80	-
Olecko	80	-	60	90 – 110	0,60 – 0,80	-
Orneta	69	-	55	70	0,60	-
Pisz	-	-	-	80 – 100	0,60 – 0,80	-
Szczytno	-	-	-	80 – 150	0,35 – 0,85	-
GUS	75,89	70,58	65,16	9,86	-	301,42

Średnie ceny targowiskowe (w zł) na dzień 27.11.2015r. źródło WMODR